

Mesečna 25 Din, za tuzemstvo 40 Din — no-
deljska izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Francosko-angleški sporazum

Blagovest miru iz Londona

Besedo ima
Nemčija

Razorožitvena pogodba, ki bo slonela na vzhodnem, podonavskem in letalskem paktu in bo obvezna za vso Evropo, naj nam zajamči mir

»Ponedeljski Slovenec« je že objavil besedo uradnega poročila o sporazumu med francosko in angleško vlado, ki je bil dosežen v nedeljo, 3. februarja pozno zvečer. Za naročnike »P. S.« ponavljamo glavne točke tega za nadaljnji razvoj mednarodne politike tako važnega sporazuma.

Anglija in Francija bosta v skupni izjavi predložili Nemčiji, da naj se ukinejo vse vojaške omejitve, ki se nahajajo v V. poglavju versajskega miru in za katero se Hitlerjeva vlada v Nemčiji zadnja leta itak ni več brigala. Toda Francija in Anglija stavita Nemčiji za ukinitve vseh vojaških omejitev, torej za priznanje popolne enakopravnosti ta pogoji, da bodo obveznosti versajskega miru za Nemčijo prenehale v trenutku, ko bo podpisana splošna razorožitvena pogodba vseh evropskih narodov v Zenevi pri Zvezi narodov.

Razorožitvena pogodba pa, ki se naj podpisše, bo obsegala, kot to predvideva že izjava velevisl z dne 11. decembra 1932, sledeči dve vrsti varnostnih jamstev:

1. Sklenitev in podpis pokrajinskih paktov, za katere se sedaj vršijo pogajanja, to so vzhodni pakt z Rusijo in podonavski pakt, kot sta ga priporočila Mussolini in Laval dne 7. januarja v Rimu, in
2. Sklenitev in podpis varnostne po-

godbe proti zračnim napadom, ki naj jo z Anglijo in Francijo vred podpisajo še druge zapadne države, to so Belgija, Nizozemska, Italija in Nemčija.

Z drugimi besedami povedano, pomeni londonski sporazum tole: Versajski mir, ki je naložil Nemčiji stroge omejitve v vojaškem pogledu, preneha veljati (razen razorožitve v Porenju, ki ostane še naprej v veljavi), kakor hitro se bo Nemčija vrnila v Zvezo narodov, pristopila k vzhodnemu paktu, k podonavskemu paktu in k protiletalski pogodbi ter po vseh teh treh pogodbah podpisala z vsemi evropskimi državami vred splošno razorožitveno pogodbo na podlagi predlogov iz l. 1932.

Splošna razorožitvena pogodba, ki je in ostane glavni cilj vsega diplomatskega delovanja, bi torej slonela na treh velikih pokrajinskih varnostnih paktih: na protiletalski pogodbi na zapadu, na vzhodnem paktu na vzhodu, na podonavskem paktu v sredni Evropi.

Za to ceno so zmagovalke v svetovni vojni pripravljene raztrgati versajski mirovni pogodbo. Pokazale so veliko miroljubnost in velikodušnost. Sedaj pa je res odvisno le od Nemčije, če bo omogočila mir in varnost, za katero se poteguje ves civilizirani svet.

bi se pozneje morala razširiti tudi na Nemčijo, Italijo in Belgijo, in sicer potem pogajanj z vladami teh držav. Res je, da večina francoskih listov pretirava v svojih komentarjih večerajšnji sporazum v Londonu, ko pravijo, da bi imela letalska pogodba zamenjati lokarno pogodbo.

Znani francoski publicist Pertinax piše v »Echo de Paris«, da bi po doseženem sporazumu v primeru letalskega napada na Veliko Britanijo morala dati Francija vse svoje letalske sile v obrambo Velike Britanije. S tem pa tudi preneha vloga Velike Britanije, ki so jo doslej smatrali za edinega podpisnika, ker postane sedaj tudi Francija žirant namram Veliko Britanijo, ker sta se obe državi zavezali, da se bosta skupaj borili proti event. nemškemu napadom iz zraka. Pertinax odkrito piše o sporazumu v najprisrčnejšem tonu in odobrava, da pri stopi k pogodbi tudi Nemčija, ker bi se tedaj Evropa končno vendarle lahko pomirila, ker se bodo prebrodile s tem vse težkoče.

Flandin razlaga

Pariz, 4. febr. c. Nocoj je francoski ministrski predsednik Flandin ob devetih zvečer govoril v francoskem radiju o doseženem sporazumu v Londonu. Flandin je izjavil, da smatra za potrebno, da govori o sporazumu zato, ker je bil večerajšnji londonski komunikat o doseženem sporazumu nekoliko abstrakten. Ker pa je ta sporazum za francoski narod tako važen, hoče sedaj s preprostimi besedami francoskemu ljudstvu pojasniti njegov pomen. Flandin pravi, da je bilo Franciji že nekaj let znano, da se Nemčija pospešeno oborožuje. Nemčija je hotela na ta način enostransko prelomiti mirne pogodbe. Zato smo se v Londonu sedaj sporazumeli, da je ta način oboroževanja treba na vsak način preprečiti, da se ne onemogoči tekmovalstvo v oboroževanju, ki bi vodilo v novo svetovno klanje. Z londonskim sporazumom smo okrepili število paktov, ki so sklenjeni v okvirju pakta Zveze narodov. Vrsta teh paktov se začneja z Locarnom, prehaja v rimski sporazum in se sedaj z londonskim paktom loteva vzhodnega pakta, ki ga bo naš zunanji minister Laval prav kmalu uspešno zaključil. Naši angleški prijatelji so nas zaprosili, da začnemo čimprej razgovore za razorožitev, in sicer v stilu svobodne debate, katere bi se lahko udeležila tudi Nemčija. Mi smo na to takoj pristali in upamo, da se bo tudi Nemčija odzvala našemu vabilu, saj je še nedavno poudarila, da hoče živeti v miru z vsemi sosedi.

Slab odmev v Moskvi

Moskva, 4. febr. c. V Moskvi je vest o sklepu sporazuma v Londonu odjeknila zelo slabo. Posebno so nezadovoljni nad tem, da je bilo poslano tako odkrito vabilo v Berlin. Sicer se ne veruje, da bi Francija pozabila na svojo besedo z Rusijo, vendar pa se misli, da si bo Nemčija znala v pogajanjih pridobiti toliko časa, da bo lahko zasukala razvoj svetovne politike v protiruskem smislu. Edino upanje daje Rusiji s tem v zvezi stališče Male zveze in ostalih malih držav, ki nikdar ne bodo hoteli sprejeti diktature velesil.

Anglija se je vdala le iz strahu pred nemškimi letali

Tajni dokumenti o oborožitvi Nemčije

London, 4. febr. c. Zadnja pogajanja v Londonu, ki so se večeraj zaključila s tako težko pričakovanim in zaželjenim sporazumom, so še danes polna zanimivih in važnih komentarjev. Sedaj se šele izve, da so bila pogajanja tik pred tem, da se v soboto zvečer razbijejo. Anglija namreč ni hotela verjeti francoskim trditvam, da se Nemčija mrzlično oborožuje v letalstvu. Nato je francoska delegacija izvršila majhen manevar, ki je popolnoma uspel. Tiskovni načelnik francoske generalnega štaba v Parizu je sprejel »Reuterjevega« dopisnika in mu pokazal ves nemški tajnik materiala o zračnem napadu na Anglijo in Francijo. Vendar pa je načelnik dovolil dopisniku, da v Londonu sporoči samo dve strani tega tajnega nemškega načrta, ki je v posesti francoskega generalnega štaba. Učinek te vesti o namerah nemškega zračnega napada je v Londonu silno razburljivo uplaval. Člani angleške vlade so se popolnoma vdali, ko so ugotovili, da je francoski tajni dokument točen. MacDonald je takoj odnehal s svojimi očitki vesti in takoj pristal na to, da se takoj sklene načelen sporazum med Francijo in Anglijo s takojšnjim pozivom za sklenitev skupne letalske protikonvencije, ki naj vključiti vso zapadno Evropo. Anglija je zelo težko pristala na to javno priznanje svoje nemoči v letalski obrambi. Toda angleški realizem je tako močan, da gre zmeraj čez take očitke samoljubja, ki danes že ni več na mestu.

Nemčija je že, a s težkim srcem pristala na londonske pogoje

Berlin, 4. febr. c. Snočnja vest, da je v Londonu dosežen sporazum, se je nemških političnih krogov silno težko dojmila. Nemški diplomati so namreč začasni zastoj v Londonu v soboto ponoči silno napačno razumeli. Do zadnjega trenutka v Berlinu niso vedeli, da imajo francoski vojaški krogi v rokah ves nemški letalski zračni strateški načrt. Tudi niso mislili, da vedo Francozi vse o graditvi letališč v Porenju in da jim je tudi dobro znana kapaciteta tej letališč. Vsi so si v Berlinu razlagali trenutni zastoj na ta način, da bo Anglija zopet spodbudila na svojih tradicionalnih slabosti do nemške politike po enakopravnosti.

To mnenje je prevladovalo še večeraj dopoldne. Zato je silno presenetljivo učinkoval obisk angleškega poslanika v Berlinu pri nemškem zunanjem ministru von Neurathu. Sporočil mu je že vsebino doseženega sporazuma v Londonu. Von Neurath je bil tako neprijetno presenečen, da je takoj pristal

na londonske temelje bodočih pogajanj. Da bi pa še bolj zakril svoje presenečenje, je zaprosil poslanika, da naj malo počaka, da von Neurath povabi še francoskega veleposlanika. Ta je takoj prišel in vsi trije so se nato podali k Hitlerju. Tam je bilo sklenjeno, da se pogajanja začne takoj tudi z Nemčijo in sicer tako, da pride lord Eden v najkrajšem času v Berlin in da na ta način otvori pogajanja.

To razpoloženje v Berlinu še danes ves dan traja. Časopisje ne sme objavljati nobenih posebnih načelnih komentarjev. Odgovorni diplomatski krogi pa so danes izjavljali Reuterjevemu dopisniku, da so zelo vznemirjeni zaradi londonskega vabila in da se bodo pogajali z vso dobro voljo, dasi ne zanikajo, da so možne nekatere težave.

V Franciji veselje

Pariz, 4. februarja. b. Jutranji tisk francoske prestolnice vidi v doseženem britansko-francoskem sporazumu v Londonu delo velikega pomena za nadaljnji razvoj političnega položaja v Nemčiji. V ostalem se sporazum splošno pozdravlja kot najvažnejši politični akt, ki je bil dosežen med Veliko Britanijo in Francijo v vseh poveljnih letih. Največje zanimanje je vzbudila predlagana letalska pogodba med Veliko Britanijo in Francijo, ki

Viharna seja nemške vlade

Hitler in vojni minister proti generalu Göringu

Berlin, 4. febr. c. Velika nervoznost, ki jo je izzval londonski sporazum v Berlinu, še nikakor ni ponehala. Šele nocoj so smeli časopisi objaviti vest, da sta že večeraj dopoldne francoski in angleški veleposlanik obiskala von Neuratha in mu sporočila vsebino londonskega sporazuma. Dogodki pa so se v Berlinu večeraj takole razvijali:

Hitler je takoj sklical sejo vlade in tam poročal o tem, kaj sta mu pravkar sporočila francoski in angleški veleposlanik. Nato je bil podrobno pretresen ves položaj in sta posebno mnogo govorila letalski in vojni minister. Hitler jima je pustil, da sta govorila, ker je sam prišel v zelo težak položaj. Že od zadnje jeseni zmeraj stalno poudarja, da je za mir in sporazum, ker je mislil, da bo na ta način pridobil angleško javno mnenje zase proti Franciji. Sedaj pa je prišlo do tega, da mora pokazati, da je

s svojimi besedami resno mislil in to na ta način, da pristopi k francoskemu in angleškemu sporazumu, ki je v bistvu naperjen proti nemškemu duhu maščevalnosti. Zato je Hitler na seji pustil, da sta položaj razčistila vojni in letalski minister. Znano je namreč, da obstoja med letalskim in vojnim ministrom veliko nasprotje. Ne samo to, da je letalski minister sicer general Göring, ki je voditelj nacistične stranke, je vzrok spora med vojnim in letalskim ministrom, ampak je sporno tudi vprašanje kreditov med vojnim in letalskim ministrom. Göring je namreč v treh mesecih za oboroževanje v zraku porabil še ves svoj proračun in sedaj zahteva doklad iz vojnega proračuna. Zato se je vojni minister znova naslonil na Hitlerja, ki zagovarja previdnost in zmernost. Zato je Hitler že na večerajšnji seji prodl s svojo zahtevo, da bo sam sestavil odgovor na skupno francosko in angleško vabilo. V tej zahtevi je podpiral tudi vojni minister. Vendar pa še večeraj ni bil dosežen sporazum in je bila zato seja odložena na danes zjutraj ob devetih. Posvetovanja trajajo že ves dan. Gotovo je samo to, da bo še danes zvečer poslan odgovor v Pariz in London, ne ve pa se še, kdaj bo objavljen ta odgovor.

Zato je tudi uradni list nemškega zunanjega ministra »Diplomatische und Politische Korrespondenz« dopoldne še zelo rezerviran. Ne piše prav nič o težavah vladne seje, londonskega sporazuma pa se dotika zelo previdno, vendar pa pravi, da se je Nemčija pripravljena pogajati o razorožitvi v splošnem. Z nobeno besedo pa se ne dotika londonskega vabila, ki vabi Nemčijo, da pristopi k zapadno-evropskemu letalskemu Locarnu, še manj pa se dotika vprašanja povrnitve Nemčije v Zvezo in pa vzhodnega pakta. Tudi rimski sporazum pušča ob strani.

Peking, 4. febr. AA. Listi objavljajo komunikat o sporazumu, doseženem med Kitajsko in Japonsko o šaharju. Spor zaradi te pokrajine je poravnal.

Pariz, 4. febr. AA. V okolici Lilla sta trčila drug v drugega dva avtomobila. Devet oseb je nevarno ranjenih.

Bolgarija — Jugoslavija

Solija, 4. febr. AA. Zunanji minister Kosta Batolov je danes dopoldne sprejel bolgarskega pooblaščenca ministra v Belgradu Dima Kazašova, ki se je večeraj pripeljal iz Belgrada skupaj z jugoslovanskim poslanikom v Soliji Aleksandrom Cincar-Markovičem. Na vprašanje novinarjev glede bolgarsko-jugoslovanskih odnosov in kako se razvijajo, je Kazašov odgovoril: Razmerje med obema sosedoma se razvija zelo dobro in upam, da bo v bodoče to razmerje vse boljše in boljše.

Zbor vojnih invalidov

Belgrad, 4. febr. m. Občni zbor Društva vojnih invalidov Jugoslavije je danes nadaljeval svoje delo. Sprejel je resolucijo, v kateri se osrednjemu odboru izreka zaupanje za sedanje delo. Zatem se je razvila daljša debata v pogledu vprašanja sprememb in dopolnil invalidskega zakona iz l. 1929. Glede tega vprašanja je obširno poročal predsednik osrednjega odbora Nedić, ki je v svojih izjavah reševanju tega vprašanja. Med ostalimi govorniki je povzel besedo k temu vprašanju Matko Štefe iz Ljubljane. Jutri dopoldne bodo predstavniki plenuma Društva vojnih invalidov Jugoslavije odpotovali na Oplenac, se poklonili viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Smuške tekme v Soliji

Solija, 4. febr. AA. Bolgarska brzajavna agencija poroča: Večeraj so se v navzočnosti več ko 10.000 gledalcev končale mednarodne smučarske tekme, ki so se jih udeležili jugoslovanski, avstrijski in bolgarski smučarji. Ponoči so objavili končne rezultate tekem. Po teh rezultatih so klasičirani:

Prvi g. Aleithner (Avstrija) 345 točk, skoki: Prvi 52, drugi 54, tretji 52 m, drugi Rieger (Avstrija) 313 točk, skoki: 42, 45, 50 metrov, tretji Rinhart (Avstrija) 261 točk, skoki: 44, 44, 51 metrov, četrti Jordanov (Bolgarija) 257 točk: 30, 33, 34 metrov, peti Novček (Jugoslavija) 249 točk: 41, 39, 44 metrov, šesti Mickovec (Bolgarija) 177 točk: 33, 29, 33 metrov.

Jugoslovanski smučarji so snoči odpotovali v Belgrad. Na železniški postaji so se od njih poslovili člani prirediteljskega odbora in mnogo bolgarskih smučarjev.

Drobne vesti

Budimpešta, 4. febr. b. Snoči je sklical grof Palavicini v Miskolcu legitimistično zborovanje. Na tem zborovanju je z nasprotne strani padlo precej nesramnih vzklikov ter je morala intervenirati policija.

Dunaj, 4. febr. b. Na Dunaju je umrl znani avstrijski slikar prof. Julij Schmidt. Rojen je bil t. 1854.

Monakovo, 4. febr. b. V 76. letu svojega življenja je umrl prof. Junker, lastnik in šef Junkerovih tovarn letal.

Pariz, 4. febr. AA. Snoči so se v nekem pariškem predmestju stekli komunisti in royalisti. Neki kemik, pristaja royalistične organizacije »Action Française«, je obležal mrtve.

Debata o banovinskem proračunu

Ljubljana, 4. febr. V debati je kot prvi govoril svetnik g. Režek, ki je predlagal povišanje kredita od 1 milijona na 2 milijona Din za elektrifikacijo Dolenjske. Sredstva pa je treba tako razdeliti, da lahko participirajo vsi deli banovine. Iz vajanjem g. Režeka se je pridružil tudi g. Pleško. Glede elektrarne v Zireh pravi, naj se napravi sklep tudi o tem, da Kranjske deželne elektrarne, ki so prevzele to elektrarno, prevzamejo tudi dolg in poročilo. Senčar je nadalje mnenja, da v načrtu elektrifikacije pogrša Slovenske gorice in Ptujске polje in v tem pogledu stavlja svoje predloge.

Zastopnik Kranjskih deželnih elektrarn je podarjal, da kulturni napredek ni mogoč brez tehničnega napredka. Pridružuje se mnenju tovaršev iz drugih krajev, kjer elektrifikacija še ni izvedena tako, kakor n. pr. v Gorenjskem. Prosi pa, naj se sredstva, ki so dodeljena za druge stvari, ne uporabljajo za elektrifikacijo.

G. Lavtižar iz Kranjske gore je nato izrazil toplo zahvalo za izvršitev elektrifikacije v radovljiškem okraju.

Na številne prošnje, ki so jih stavili g. dr. Pirkmajerju tudi iz ostalih krajev naše banovine, je odgovoril sledeče: »Načrti so sprejeti z vaše strani in želim, da se čimprej izvrše. Povišanje postavk pa je treba kriti. Ministrski predsednik in finančni minister sta izjavila, naj se glede dohodkov zedinimo. Finančni minister je rekel, da, ko se glede dohodkov zedinimo, ne bo malenkosten glede izdatkov, če bo prišlo do prepričanja, da so potrebni. Kar se tiče bednostnega fonda, mislim, naj ostane ta nedotaknjen. To je tudi želja finančnega ministra

Utopljenec

Ljubljana, 4. febr.

Nocoj ob ¾ na 7 je bila obveščena policija, da leži v Malih Tilih v vodi mrtvec. Na kraj nesreče so se takoj podali policijski zdravnik dr. Lužar in dežurni svetnik. Ugotovili so, da je utopljenec Nagode Franc, rojen 19. avgusta 1907 v St. Vidu nad Ljubljano, pristojen v Ljubljano, samec in brezposelni železovlavar. Utopljenec je stanoval na Cesti dveh cesarjev št. 99. Policija je dalje ugotovila, da je šel 2. t. m. k svoji sestri na Požaru in je bil tam tudi pri krstu njenega otroka. Ob 2 dopoldne je šel Nagode v neko gostilno pri Rudniku po žganje. Od tedaj se ni več vrnil. Domneva se, da se je možkar preveč napil, kar je postalo zanj usodno. Padel je v jarek, iz katerega se ni mogel rešiti. Sedaj so ga našli mrtvega. Truplo ponesrečenca so prepejali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

, Plemenita in nesebična«

Albanija se zahvaljuje Italiji

Rim, 4. febr. b. Na podlagi pogodbe, ki je bila sklenjena med Italijo in Albanijo pred 5 leti, se je italijanska vlada zavezala, da bo dajala Albaniji letno finančno pomoč v obliki brezobrestnega posojila 10 milijonov frankov. To posojilo bi morala albanska vlada predvsem uporabiti za plačilo obresti in za amortizacijo obroke na investicije italijanskih industrijskih podjetij, ki so v Albaniji izvršila razna javna dela. Poleg tega so se obrestna posojila, ki jih je dajala Italija Albaniji, uporabljala tudi za križje proračunskega primanjkljaja. Ker je lani izbruhnil spor glede razdelitve brezobrestnega posojila, ki ga je albanska vlada večinoma porabila za križje proračunskega primanjkljaja, ne da bi se ozirala na obveznosti, ki jih ima do raznih italijanskih podjetij, je smatrala italijanska vlada, da je s tem razrešena svojih obveznosti napram Albaniji glede nakazovanja finančne pomoči.

Zadeva se je po dolgih pogajanjih, ki so se vodila med obema vladama, rešila tako, da je bilo za albansko vlado vendarle za preteklo leto določeno brezobrestno posojilo do gotovega iznosa. Za bodočo pa italijanska vlada ni prevzela nobenih obveznosti za finančno pomoč Albaniji. Te dni je italijanska vlada Albaniji nakazala finančno pomoč v višini samo treh milijonov zlatih frankov. Uradni list albanske vlade »Besac« se v zvezi s tem pristrano zahvaljuje Italiji in smatra italijansko darilo kot dokaz njenega iskrenega prijateljstva do Albanije. List »Besac« trdi dalje, da se je kralj Zogu pisмено zahvalil šefu italijanske vlade Mussoliniju za pomoč Albaniji, ki je tako plemenita in nesebična. Kralj Zogu je povdnil v svojem pismu in zagotovil Mussoliniju, da se bodo zveze med Italijo in Albanijo še bolj okrepile in da bo prijateljstvo med obema narodoma postalo nerazdružljivo.

G. Jevtič o načrtih vlade

V soboto zvečer je predsednik vlade g. Bogoljub Jevtič v smislu svoje znamenite vladne izjave z dne 3. januarja, ki je imela tako silen odmev po vsej državi, ker ni bila več naslovljena na samo majhen del jugoslovanskega ljudstva, ki je po naključjih politične usode v veliko škodo jugoslovanskega nacionalnega in državnega blaga prošla leta s protizakonitimi sredstvi samopašil po državi in jo zase izkoriščal kot kakšen rudnik, ampak je bila poslana vsem jugoslovanom brez izjeme v tistem modrem spoznanju vsakega državnika, da v naši državi ni separatističnih teženj, ki bi jih bilo treba preganjati, ampak 14 milijonov src, polnih dobre volje, ki jih je treba zajeti in včleniti v vsaj eno delo za napredek naroda in države, v soboto zvečer torej je imel predsednik vlade znamenit pogovor po radiu z jugoslovanskim ljudstvom.

Čeravno je bila že njegova tretjejanuarska izjava tako jasna in tako prozorna, da ji nobeden dobronameran državljan ne bi mogel podvaliti kakšne samovoljne strankarske razlage, čeravno je vse delovanje kraljevske vlade na gospodarskem polju v minulih tednih tudi jasno pokazalo, da se je nekaj v naši državi spremenilo, so vedno še čakali nekateri ljudje kot v zasedi, da ravno in odkritosrečno črto politike vlade g. Jevtiča skrivljivo in po starih navadah zase monopolizirajo. Zato se nikakor ne čudimo, da se je g. predsednik vlade čutil naravnost prisiljenega, da se je s pomočjo radioododdajnih postaj zopet obrnil na jugoslovansko ljudstvo, da mu poroča o poslednem izjavljanju tretjejanuarskega programa in ga pozove k zaupanju v čvrsto započeto delo. Njegov prednik g. Nikola Uzunović se je za programatične izjave posluževal nedeljskih sestankov jugoslovanske nacionalne stranke. G. Jevtič, ki hoče biti predsednik vsejugoslovanske vlade, je s tem prelomil, da more v važnih problemih državne politike obetati neposredno z vsem ljudstvom »brez razlike starih naziranj«, kot omenja že tretjejanuarska vladna izjava. G. predsednik vlade smo za to pozornost hvaležni.

Govor predsednika vlade se je v svojem prvem delu nanašal na mednarodnopolitični položaj z ozirom na našo kraljevino, med tem ko je drugi del posvetil vprašanju notranje-politične ureditve, posebno pa skrb, ki jo hoče posvetiti njegova vlada malemu človeku, ki ga je gospodarska stiska in nerazumevanje ter nezmožnost njegovih prednikov spravila že na rob propada.

Zunanje-politični program Jevtičeve vlade nam je kolikor toliko znan, saj se je važen kos tega dela izvršil v naši sredi na ljubljanskem sestanku držav Male zveze dne 11. januarja. Dva problema stojita v ospredju, a sta med seboj organsko povezana; vprašanje razorožitve in vprašanje podonavskega pakta, ki naj zajamči naši avstrijski sosedi neodvisnost in nedotakljivost njenega ozemlja. Idealno bi bilo, če bi vse države iskreno razorožile in tako napravile konec blaznemu tekmovanju v oboroževanju, ki ga narodi tako težko prenašajo. Toda takih iskrenih namenov v Evropi še ni, vsaj do zdaj jih je bilo le malo opaziti, in zato je treba po besedah predsednika vlade z vsemi silami podpirati napore za razorožitveno pogodbo vseh narodov, a biti moramo pripravljeni na razočaranja ter se za ta primer oborožiti z drugimi učinkovitimi jamstvi, ki bodo mir branila, ohranila in ustala. Vsa sedanja velika diplomatska akcija, ki ima za cilj mednarodno razorožitveno pogodbo, a ki se poslužuje raznih paktov, tako vzhodnega in podonavskega ter morebiti še drugih kot najbolj varna sredstva, ki bodo razorožitve omogočila, tiče neposredno tudi naše države, ki se je brez zahrbtnih namenov in s priznano iskrenostjo udeležuje. Pri tem pa seveda naša vlada budno in skrbno pazi, da ne bo žrtvovala niti enega, niti najmanjšega interesa, ki ga za naš neoviran nacionalni in državni obstoj kot življenjskega smatramo. G. predsednik vlade je to v svojem govoru naglasil tako, da tega v tiskani besedi ni mogoče podati. Vse skrbi, ki so se zadnje čase pojavljale pri nas na severni meji v pogledu zaščite narodnih manjšin onstran meja, glede vzpostavitve Habsburžanov v Avstriji, glede revizionistične protimirovne agitacije in glede enakopravnosti naših in tujih državljanov na podlagi polne reciprocitete, so s tem odstranjene in jugoslavija danes ve, da ob zaključku te velike diplomatske bitke ne bo nicesar izgubila, marveč samo pridobila. Tudi za to ponovno zagotovilo smo predsedniku vlade hvaležni.

Ker je zunanje-politični položaj naše države brezskrben, se je nova, tretjejanuarska vlada torej lahko z vsemi razpoložljivimi močmi posvetila notranje-političnim vprašanjem, ki vsled svoje nujnosti kričijo po hitri rešitvi. V svoji izjavi, ki je postala za vse jugoslovansko ljudstvo nekaj tretjejanuarskega manifest, čeravno mu dozdaj JNS ta značaj še vedno odrekala, je g. Jevtič napovedal poleg izvedbe tolikanj potrebne zakonitosti in pravne varnosti

še vreden. Nato je napravil konec tej nesmišlj. da bi 4 veliki državni denarni zavodi, kamor se steka težko prigran denar jugoslovanskega ljudstva pod vodstvom štirih različnih ministrov sami razpolagali s tem denarjem v različne namene. Gospod Stojadinović je temu napravil konec, podredil je pravico do razpolaganja z ljudskim denarjem finančnemu ministru, da se zaščiti in vporabi za gospodarske potrebe države, ki niso iste, kot pa trenutne potrebe kakšne politične skupine, ki se slučajno nahaja na krmilu države. Kot tretje smo doživeli v tem kratkem času modro znižanje obrestne mere, da se zopet odprejo viri za kredite, ki jih je prejšnje finančno vodstvo enostavno zaprlo, podobno Ribničanu, ki je hotel svojega osla navaditi, da ne bo več zavžival hrane.

V sobotnem govoru pa je predsednik vlade razvil še nove dele vladnega gospodarskega in socialnega načrta. Vlada da je že sklenila, da bo v teku dveh let izvedla obširna javna dela, ki naj državi dajo enotno usmerjeno gospodarsko prometno ogrodje, s katerim bo naše gospodarstvo prodrla na naše morje, kjer ga čaka tako velika bodočnost. Gradili bodo velike ceste, ki se bodo včlenile v mednarodne prometne poti, ki se križajo po Evropi, gradili bodo nove železnice, da se odprejo gospodarskemu napredku in dobijo svojo pravo vrednost bogate pokrajine, ki so bile dozdaj zavržene in so takorekč ležale ob strani državnega hotenja po napredku. Za ta velika javna dela, ki prejšnjemu režimu niti na um niso prišla, ker politične stranke za se ne potrebujejo promotnih zvez, je Jevtičeva vlada tako našla eno milijardo dinarjev, ki jih pa ni šla iskati v itak prazne žepe davkoplačevalcev, ampak jih bo dobila pri državnih denarnih zavodih, ki jih je g. Stojadinović moral najprej pod enotnim vodstvom enotno usmeriti.

Nadalje je g. Jevtič obljubil novo uredbo o zaščiti kmeta. Ta bo zaenkrat še začasna, ker ni mogoče kaotičnega položaja, v katerem se nahaja naša kmetijska zaščita, kot jo je leta in leta mečkal in zopet premečkal JNS režim, z enim maljajem očediti. G. Jevtič bo zaenkrat zaščito kmetov podaljšal, ob enem pa bo znižal obrestno mero za dolgeve pod zaščito. A istočasno hoče povedati kmetiskim dolžnikom, ki so morda sami grešili s tem, da so si delali dolgeve v pričakovanju, v katerega jih je zažibala prejšnja kmetijsko-zaščitna politika, da bo izposojen denar treba vračati. G. Jevtič je v soboto zvečer v imenu vlade osveščal načelo krščanske morale in krščanskega prava, da je treba tuje blago vrniti, toda z ozirom na obupen položaj kmeta hoče najti načinov, da se bo vračanje dolgov s pomočjo države olajšalo. Naš kmet daril ne potrebuje. On je vedno rad izpolnjeval svoje obveznosti. Zato je za njega, ki je deloma po tuji krivdi prišel v težavne prilike, blagodejše, če bo videl, da mu po vseh dozdajšnjih razočaranjih vlada hoče pomagati ne z darili, ampak s tem, da bo delo njegovih rok dobilo tisto ceno, ki mu bo omogočila, da poravnava svoje obveznosti.

Koliko sedaj brezdnebnih rok se bo znova zganilo pri izvrševanju napovedanih javnih del, koliko rajše bo naš kmet obdeloval svojo zemljo, če mu bo zopet rodila, v koliko tisočev družin se bo naselila radost, če bodo roke dobile delo, delo zaslužka, zaslužek pa kruna.

Na koncu svojega govora pa je g. Jevtič z znano malo odkritostjo in doslednostjo povedal zopet nekaj resnic na naslov vseh dosedanjih mandarinov naše notranje politike, ki bi radi, oči obrnjene nazaj, udobno obsedeli, kamor jih je posadilo naključje in jih je tam z varoval. Mi gremo v novo bodočnost, je predsednik vlade dejal s poudarkom, na bolj široka in bolj plemenita polja. Ono, kar je bilo predčerašnjim, je bilo staro že včeraj. Ono, kar se je zgodilo včeraj, je danes že staro. Klic mladosti, ki ga starost tako nerada sliši, ker ji ožnanja odzovev in odhod. Staro tisto razdvanje v državljane prvega in drugega reda, staro tisto zmerjanje državi in domovini zvestih ljudskih množic za separatiste in za protidržavne, stara tista gesla o ednoodrešnih strankah, stare tiste sanje o vednotrajajoči »oblastnosti in samovlađi. Življenje naroda žubori naprej, vedno mlado in vedno sveže ter potiska ob bregove vso tisto nesnago, ki se je morda enkrat trenutno nabrala sredi valovečega toka. Stare tiste metode in stara tista sredstva, ki so se včeraj zdela velika in pogumna, na jih je naprej drinajoči polet naroda pustil zadaj za seboj. V novo dobo gremo, ki hoče, da se zberejo vse raznolike plasti našega jugoslovanskega ljudstva, z vsem bogastvom svojih bitij, z vsemi silami svojih zakonov spoštovanih osebnosti, da pokopljemo vse, kar je bilo včeraj slabega, in ustvarjamo novo za blagor države in ljudstva v njenih nedotakljivih mejah.

Važna uredba o invalidnini osebam v varnostni službi

V Službenem listu kraljevske banke uprave drav, banovine od 29. dec. 1934 je objavljena »Uredba o invalidnini osebam, ki so se onesrečile v javni varnostni službi. Omenjena uredba določa, da imajo pod gotovimi v uredbi naštetimi pogoji tako zasebniki, kakor tudi državni in občinski organi, ki opravljajo javno varnostno službo, če so bili pri opravljanju te službe brez svoje krivde ranjeni ali poškodovani ter s tem onesposobljeni za pridobitno delo, pravico do invalidnine, če se na smrtno onesrečijo, ali za zadolžbenimi poškodbami umrejo, gre pravica do invalidnine rodbinam.

Škof Strossmayer — predhodnik Jugoslavije

Ko je Strossmayer prvič v novi katedrali v Djakovu stopil l. 1882 pred svoje vernike, je svoje življenjsko poslanstvo označil s temi prelepimi besedami: »Edinstvo, sloga in ljubav našega naroda mi je bila in mi je tudi zdaj največja želja na tem svetu. Jaz sem na to edinstvo, na to slogo in ljubzen vedno mislil, vedno sem zanjo delal, čeprav so me mnogi zaradi tega krivo sodili in tudi obsodili. Toda za to edinstvo našega naroda sem pripravljen žrtvovati tudi svoje življenje. Naš narod je siromašen, narod nima prijateljev; vsemu je mogoče odpustiti, ako pridemo do slege in ljubezni, ako pridemo do edinstva. Ko se bom poslavljaj od tega sveta, bo moja zadnja molitev prošnja za edinstvo mojega naroda: Vsemogočni večni Bog, usmili se mojega naroda in zedinj ga!«

Dobrih padeset let je poteklo od tedaj. V tem času je narod našel tudi svojega Zedinitelja, ki je dokončal delo, kateremu je veliki škof postavil duhovni temelj, in nedavno padel na bojišču za mir in svobodo Jugoslavije. Včeraj je poteklo 120 let, odkar se je v Osijeku rodil Josip Juraj Strossmayer. Naša dolžnost je, da se spominimo velikega dela tega cerkvenega kneza, velikega prosvetnega delavca in tudi velikega politika. Strossmayer je pripravljaj s svojim delom duhu na zedinjenje, ki je bilo izvršeno razmeroma v kratkem času po njegovi smrti tudi politično.

Njegov veliki ideal je bil združenje vzhodne cerkve z rimsko. Gledal je v daljavo, rad bi bil spravil vse Slovane pod eno cerkveno okrilje. Družila naj bi jih ena ljubez in en duh. Potegoval se je za sklenitev konkordata med Rusijo in Vatikanom. Skušal je zblizati Ruše s Poljaki. Ko je l. 1888 poslal v Kijev čestitko k proslavi 1000 letnice pokristjanjenja sv. Vladimirja, ga je cesar Franc Jožef poklical na odgovor. Sloviti škof je tedaj cesarju na kratko odgovoril: »Velikost, moja vest je čistost!«

Kot apostolski administrator katoličanov v

kraljevini, oziroma kneževini Srbiji je prišel po gostu v stik tudi s pravoslavnjem. S svojo širokogrudnostjo in veliko krščansko ljubeznijo si je priboril prijateljev tudi med pravoslavno duhovščino. Vse svoj vpliv je zastavil, da bi končno Hrvati in Srbi našli pot do zedinjenja tudi v verskem pogledu. Prepričan je bil, da bi uvedba bogoslužja v staroslovenskem jeziku pomenila odločilen korak v tej smeri. Zato se je z vso odločnostjo poteptoval, da bi tudi Rim prišel do tega spoznanja in pristal na uvedbo staroslovenskega bogoslužja. Prosil je Pija IX., naj bi izdal liturgično knjigo v staroslovenskem jeziku. V Rimu in v Dalmaciji naj bi se ustanovile bogoslovne, v katerih bi se bogoslovci učili staroslovenskega jezika. Skozi vse njegove spise, cerkvene govore in poslanice se vleče velika misel o zedinjenju vzhodne cerkve s katoliško.

Po njegovem posredovanju je prišlo tudi do konkordata med Vatikanom in Crno goro. Strossmayer je tedaj predlagal, naj sv. stolica privoli, da se v barski nadškofiji uvede v bogoslužje staroslovensčina. Tudi za konkordat s Srbijo — do katerega pa je prišlo šele več let po njegovi smrti — je stavil isti predlog.

Ni manjše ni bilo njegovo delo na področju narodne prosvete. Na slovanskem jugu tedaj skoraj ni bilo kulturnega podjetja, ki bi ne bilo prejemalo podpore od djakovskega škofa. Jugoslovanska akademija v Zagrebu je plod njegove vztrajnosti in požrtvovalnosti.

Znane so njegove borbe z Budimpešto za politične pravice Hrvatov; zahteval je politično neodvisnost za Hrvatsko. Pred očmi je imel današnjo Jugoslavijo že tedaj, ko so drugi komaj sanjali o njej. Že tedaj je bil prepričan, da čaka njegov narod velika naloga, da to Jugoslavijo tudi gradi.

Slava velikemu predhodniku Jugoslavije, domovinske ljubezni in bratstva!

Delo Jevtičeve vlade

Uredba o zaščiti kmeta

Obrestna mera za kmetijske dolgeve znižana na 4 in pol 0/0

Belgrad, 4. febr. m. Danes popoldne ob 5 je kmetijski minister dr. Janković sprejel častnike ter jim sporočil, da je ministrski svet izdal spremembo k uredbi o zaščiti kmeta z dne 8. avgusta 1934. Nato pa jim je dal daljšo izjavo, v kateri je poudaril važnost teh sprememb in dopolnil uredbe o zaščiti kmeta. Med ostalim je naglasil: Če ne bi bilo prišlo do te uredbe, bi kmetijsko gospodarstvo moralo plačati 400 milijonov obresti za dolgeve odnosno 35.000 vagonov pšenice ali 60.000 vagonov koruze. To je pa nemogoče v sedanjih gospodarskih razmerah.

Uredba se glasi:

Cl. 1. Odgoše se do 1. septembra 1935 plačila in dajatve po členu 3 in 4 uredbe za zaščito kmeta, v kolikor niso že izvršene. Cl. 2. Poljedelci, ki dolgujejo denarnim zavodom, so dolžni izvršiti za-

menjavo dospelih menic, drugiče izgube zaščito v smislu točke 7 in 8 člena 3 uredbe. Cl. 3. Tisti dolžniki, ki so zaščito izgubili, ker se niso ravnali po določbah uredbe o zamenjavi menic, si pridobijo ponovno zaščito, če do 15. marea t. l. izvrše zamenjavo. Cl. 4. Obrestna mera, navedena v točki 1 čl. 3 uredbe pod 1 in 2, se zniža za dolgeve denarnim zavodom s 6% na 4 1/2%, za dolgeve ostalim upnikom pa na 1%. Dolžnikom, ki so se plačali obresti po čl. 3 uredbe, se bo ta razlika obresti vračunala v odplačilo glavnice. Cl. 5. Členu 10 uredbe se doda: To velja tudi za terjatve Poštne hranilnice, kmetiskih združenj in njihovih zvez. Kmetijski minister se pooblašča, da izda o tem pravilnik. (To se pravi, da bo obrestna mera pri zadruhnih svobodna kot pred zaščito.)

Nov pravilnik

Obvezno združevanje industrije

Belgrad, 4. febr. AA. Minister za trgovino in industrijo je predpisal tale pravilnik o ustanovitvi obveznih industrijskih združenj (združenj industrijev).

Cl. 1. Pri ustanavljanju obveznih industrijskih združenj se je treba ravnati po določbah tega pravilnika.

2. Pravila industrijskih združenj se lahko v okviru navedenih zakonskih določb prosto sestavljajo. Za industrijska združenja niso obvezna vzorna pravila za združenja trgovcev in obrtnikov, niti pravila o postopku pri ustanavljanju združenj trgovcev in obrtnikov. Pravila lahko odredijo, naj se proračunsko leto za industrijska združenja prične s 1. aprilom in konča z 31. marcem prihodnjega leta.

Cl. 2. 1. Obvezno industrijsko združenje se praviloma ustanovi za področje dotične industrijske, trgovinske in industrijske ali trgovinske, industrijske in obrtne zbornice.

Naslednji členi govore o tem, da se lahko tudi mimo teh določil ustanovljajo nova združenja.

Cl. 6. 1. Ustanavljanje združenj in pravila bo dovoljevala pristojna zbornica, na katere področju bo združenje imelo svoj sedež.

2. V kolikor na področju posameznih industrijskih oziroma trgovsko-industrijskih oziroma trgovsko-industrijskih-obrtnih zbornic še niso ustanovljena obvezna kolektivna združenja industrijev po čl. 31 obrtnega zakona, bo pristojna zbornica takoj organizirala takšno združenje industrijev in imenovala ustanovni odbor.

Pojasnilo glede davka na vodne sile

VII. No. 3599/1.

K članku, ki smo ga objavili v št. 28 a z dne 2. februarja l. l. pod naslovom »Krivice v banovinskem proračunu. JNS hoče udariti po 3000 kmetiskih mlinih in žagah.« smo od kraljeve banke uprave prejeli sledeče pojasnilo:

Po pravilniku z dne 7. junija 1933 z banovinsko davčno na ukoriščenje vodnih sil je bilo obremenjenih le 173 obratov s skupnim davčnim predpisom 1.153.167,55; plačano pa je bilo za čas od 1. avgusta 1933 do 31. marea 1934 1.103.658 Din. Od tega je plačalo pet podjetij 1.015.991 Din ali 91,60%, dočim odpade na ostalih 168 obratov le 88.667,10 ali 8,40% skupne obremenitve. Kmetijski mlini in žage s kapaciteto izpod 10 konjskih sil so bili te davščine popolnoma oproščeni. Po novem pravilniku, ki ga kraljevska banka uprava namestila izdati, pa bodo te davščine oproščeni vsi obrati izpod 15 konjskih sil, tako da ta davščina kmetijskih obratov sploh ne zadene.

Ljubljana, dne 2. februarja 1935.

Namestnik bana pomočnik: Pirkmajer.

Polovična vozna JNS

Belgrad, 4. febr. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljena polovična vozna na državnih železnih črtah jugoslovanskega nogometnega saveza, ki se udeležuje 17. redne letne skupščine tega saveza v Belgradu, dne 24. febr. Popusti velja od 21. do 27. februarja.

Osebnost

Ljubljana, 4. febr. AA. Namestnik bana dr. Pirkmajer za časa zasedanja banskega sveta ne bo sprejemal strank.

Belgrad, 4. febr. Napredovali so: v 2. skupini l. stopnje dr. Evgen Kanski, redni profesor univerze v Ljubljani; v 2. skup. 2. stop. dr. Viktor Korošec, redni profesor univerze v Ljubljani; v 2. skup. 2. stop. dr. Balduin Sarija, izredni profesor univerze v Ljubljani.

Vpokojen je dr. Fran Eller, redni profesor univerze v Ljubljani.

Za asistenta splošne državne bolnišnice v Ljubljani sta postavljena dr. Oton Beje v 7. skupini in dr. Henrik Heferle, sekundarni zdravnik iste bolnišnice v 8. skupini.

Premeščen so: za kontrolorja 7. skupine postaje Maribor, gl. kol. Karol Lapajne iz Gor-nje Radgone; za kontrolorja 7. skupine postaje Ljubljana gl. kol. Alojzij Crnce iz Trbovelj; za kontrolorja 7. skupine postaje Sarajevo Ivan Vidic iz Varea.

Postavljen je pri belgrajskem železniškem ravnanstvu v VI. pol. skupino za višjega kontrolorja v prom.-komercialnem oddelku Ivan Čop, višji kontrolor prom.-komerc. oddelka v Doboju.

Premeščen je za gozdne višjega pristava VII. skup. pri gozdnem ravnanstvu v Čačku ing. Marijan Tome, dosedanj šef gozdne uprave v Raski.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, možnost padavin, nestalna temperatura.

Liublanske vesti:

Šolarji se puntajo

Ljubljana, 4. februarja.

Napol žalosten, napol vesel dogodek se je pri petil te dni na neki ljubljanski šoli. V tem dogodku so imeli glavne vloge štirje činitelji: razredničarka nekakega razreda, njena razrednica (solska slovensčina pravi namreč učiteljica razredničarka, knjigi, v katero ta učiteljica piše, pa razrednica), dalje mladoletni atentator, ki je zakrivil ves dogodek, in končno ves razred.

Neki deček je nekaj zakrivil in učiteljski zbor je sklenil, naj bo izključen. Kaj je deček zakrivil, ne vemo in tudi javnosti to ne zanima. Deček je vedel, kaj ga čaka, in sklenil je »grozno maščevanje«. Po učiteljski konferenci je razredničarka prišla v svoj razred z razrednico, ki seveda med šolarji v nobenem razredu in v nobenem času ni priljubljena. Razred je z dečkom, ki mu je grozila kruta usoda, vred trepal, kaj bo zdajpazdaj. Tedaj pa je skočil deček na oder, izvel iz žepa — pistolo in oddal proti razredničarki strel in se enega, pa še enega. Pistola k sreči ni bila prava, temveč le bolj za strašilo in se-

veda strel niso bili — smrtni. Toda zadostovali so, da je gospa razredničarka padla v znak po odru, ne sicer mrtva, kakor bi kdo mislil, ampak zaradi strahu nezvestna.

Ves deški razred, ki je sicer spoštoval razredničarko, pa je uporabil to priliko, da se masheje nad svojo pravo sovražnico, to je nad razrednico. Planil je k nezvestni učiteljici in namesto, da bi razredničarko poškrbilo z nekaj kapljicami sveže vode, je raje pograbil razrednico (pomnite, to je knjiga, ne ženska!) in jo zažgal. Sledil je splošen aplavz vsega razreda, pri katerem pa razredničarka ni mogla sodelovati, ker je bila še vedno nezvestna. Kako so prišli šolarji do ognja, ni težko uganiti, ker učenci meščanske šole v mnogo primerih že kade.

Ko se je razredničarka prebudila iz nezvesti, ni bilo razrednice nikjer več in zgoreli so tudi grehi šolarjev, ki so bili »ovokevčeni« v njej. Šolarji pa pri tem niso pomislili, kaj more še priti in to je že prišlo: preiskava, ukori, nova izključenja itd. Tako je, kadar se šolarji upro...

● **Zastopniki stanovskih organizacij pri ministru za socialno politiko.** Včeraj dopoldne je sprejel minister za socialno politiko in nar. zdravje v prostorih kralj. banske uprave številno deputacijo zastopnikov banovinskih stanovskih organizacij. Zastopniki organizacij so predložili g. ministru, da so bili prejemki državnih uradnikov in upokojencev tekom zadnjih let že ponovno tako reducirani, da so zlasti pri uradnikih nižjih položajnih skupin padli daleč pod eksistencijski minimum, radi česar je ogrožena materialna osnova uradniške rodbine. Zaradi tega težkega finančnega položaja so zažele izpremembe uredb o draginskih dokladah državnih namestencev in upokojencev, in ostale uredbe in odločbe, ki zapovedujejo prejemke drž. banovinskih in občinskih uradnikov in ostalih namestencev, vse prizadete tem težje. — Izročili so g. ministru posebno spomenico. Gospod minister je odgovoril, da so mu trdote in napake uredb o draginskih dokladah in ostalih odločb, ki so znižale prejemke drž. banovinskih in občinskih namestencev, dobro znane. Obljubil je, da bo kot minister za socialno politiko posvetil temu vprašanju vso pozornost in se bo zavzel za upravičeno težnjo državnih, banovinskih in občinskih namestencev.

● **Starši!** Občni zbor društva »Sola in dom« v Ljubljani bo v sredo, 6. februarja ob pol osmih zvečer na učiteljsku. Vsi vabljeni!

● **Predavanje o Himalaji** se bo vršilo danes, dne 5. februarja ob 20 v veliki dvorani hotela Union. Predaval bo pod okriljem TK Skale g. Hans Ertl, član te velike mednarodne ekspedicije. Vstopnice so še ves dan v prodajalnici pri t. Alpina, zvečer pa se dobe pri blagajni pred vhomom v dvorano.

● **Pred boljše gradbeno sezono.** V sobotnem članku pod tem naslovom je omenjeno, da je zgraditelj palače Vzajemne zavarovalnice g. arh. Tomažič. Dejansko je zgradil palačo Vzajemne zavarovalnice stavbenik g. Ivan Ogrin, načrte je naredil arhitekt g. Plečnik, g. arh. Tomažič je pa nadzoroval zgradbo.

● **Požar v kinu na Kodeljevem.** V nedeljo okoli 10 zvečer je nepričakovano nastal požar v dvorani kinematografa Mladinski dom na Kodeljevem. V operaterski sobi je padla iskra na filmski trak, ki se je vnel, naka je nastala hipna eksplozija, ki je zanesla še štiri druge filme v kabini. Operater Ivan Smrdel je zakričal v dvorano: »Ogenj! pač v dobri nameri, da opozori občinstvo na nevarnost, toda to je povzročilo med občinstvom paniko ter so vdrli vsi naenkrat proti izhodu. V poplahu je bilo precej ljudi pohojenih in pomečanih, vendar k sreči ni bil nihče ranjen. Ranjen je bil le operater sam, ki je skušal z roko pogasiti ogenj ter se pri tem močno opek. Poklicani so bili poklicni gasilci, ki so prišli z motorno

Pot k prehladu

vodi največkrat skozi usta. Zato si pogosto desinficirajte usta in grlo z Mr. Bahovecimi

„SMREKA“ bonboni

iz smrekovega ekstrakta in mentola, ki ublažijo kašelj in hripavost. Zavrtki Din 3 — in Din 5 — v lekarnah in drogerijah.

Apoteka

Mr. L. Bahovec

Kongresni trg št. 12.

Kulturni obzornik

Jurčič: Jurij Kozjak

Cvrtje iz domačih in tujih logov, zv. 4.

Za Levstikom in Gregorčičem je v tej zbirki šolskih klasikov izšlo prvo pomembnejše delo Jos. Jurčiča: Jurij Kozjak, povest o slovenskem janičarju v prireditvi prof. dr. Rupla. Jurčič je tedaj, ko je pisal to povest za Mohorjevo družbo, bil sedmošolec v Alojzijeveštvu ter je takoj z njo postal pomemben slov. pisatelj. Prof. Rupel jo je opremil z vsemi lit. kritičnimi pripomočki, ki so potrebni za pravilno in dovoljno poznavanje katerega lit. pomembnega dela: namreč z lit. zgodovinskim uvodom in z zgodovinskimi opombami, stvarnim tolmačem. Da je izbral prav to prvo, nikakor najboljšo Jurčičevo delo, je pač več razlogov: povest je v slov. književno zgodovinski vrsti tretja slovenska izvirna leposlovna proza, ki je zalela slovenskega bralca (po Ciglerju in Levstiku); z njo se je utrl pot eden naših najboljših pisateljev sploh in prav z njo se je najbolj naslonil na Levstikov znan »leposlovni recept«. Obenem pa je prav ta povest prelep šolski vzgled za estetsko vezbanje dijakovega duha, ki naj na zgledu najde stvarni način Jurčiča-umetnika, njegov smisel za plastiko, ki večkrat izgubi ostre obrise; njegovo romantično pojmovanje človeške duševnosti, prepletanje realnosti z zgolj snovno interesantnostjo; njegovo gradnjo, njegov nazor in njegov jezik. K takemu razmišljanju sili Rupel v svojem uvodu dijak, kateremu pa z vprašanji na koncu knjige da zopet popolno prostost, da utemelji in pokaže svoje gledanje, dobljeno ob večšem mentorju. In prav uvajanje dijak v pravilno lit. historično, primerjavno in estetsko dojanje naših del je naloga te mohorske zbirke, ki je s tem zvezkom zopet dala zrel primer prave književno-

vzgojne priredbe takih del. Dijak, ki si ne more kupiti Prijateljeve izdaje celotnega Jurčiča, bo segel po tej, nalašč zanj prireditvi povesti, ki je tudi sicer stavljena v šolski program, in bo ob njej dobil prav napotek v pisateljsko problematiko Jurčiča.

Zanimivo bi bilo napisati par besed o povesti sami, pa je v uvodu tako od vseh strani razčlenjena, da se še kaj novega težko da povedati. Moram jo samo priporočiti. — (Knjiga stane za ude 9 Din (broš.), vez. 18; za neude pa 12 Din (broš.), vez. 24 Din).

Delo Narodne galerije

V zadnjem času je Narodna galerija na novo pridobila izredno številne umetnine, ki jih bo uvrstila v svojo zbirko. Zahvala za večino teh pridobitev gre njenemu predsedniku g. dr. Francu Windischerju, ki ne zamudi nobene priložnosti, kadar je kakšna pomembnejša umetnina na ponudbo. Najlepša pridobitev za galerijo je sedaj gotovo zbirka risb Franceta Cauciga (Kavčiča 1762—1828), goriskega Slovence, ki je postal leta 1799 profesor, pozneje pa ravnatelj dunajske akademije. Njegova zelo bogata risarska zapuščina je zbrana v dunajski galeriji, ki je prodala sedaj izbor najzanimivejših risb — izbiraj je konservator g. dr. Stele — naši Narodni galeriji. Riske bodo v najkrajšem času poslane v Ljubljano in jih bo galerija takoj razstavila. Poleg drugih del sta v zbirki tudi dve skici za sliko »Phokion z ženo«, ki že visi v galeriji. Nakup te dragocene kolekcije pa galerije ne obremenjuje, ker jo je galeriji poklonila darežljivost slovenskega mecenata.

Zelo zanimiva je usoda treh na novo pridobljenih kipov iz srebre 18. stoletja. Med leti 1754 in 1760 je postavil Anton grof Gasruck na mestu prejšnjega gradu Brumberg novo graščino, za katero je porabil material iz že razpadajočega starega celjskega gradu. Stavbi je dal ime Novo Celje in jo je kar se da sodobno opremlil. Ni ga menda v celoti Sloveniji objekta, ki bi bil tako stilo enotno in obenem ka-

Mariborske vesti:

Zagonetka v Gregorčičevi ulici pred pojasnitvijo

Maribor, 4. februarja.

Ves aparat kriminalnega oddelka mariborske policije je pri delu, da bi pojasnil skrivnost družinske tragedije v Gregorčičevi ulici. Včeraj vsa noč in ves dan so se vršila na policiji zaslišavanja. Snoči so pet ur zasliševali šušteršiča, ki je bil zelo zgovoren, samo o usodnih dogodkih v svoji hiši ni hotel ničesar vedeti. Danes dopoldne je bil zaslišan oče pokojnice, posestnik Milavec s Planine ter še več drugih sorodnikov in znancev, ki vsi trdijo, da je pokojna Ivanka v zakonu s šušteršičem mnogo trpela. Mož je bil z njo surov in tuden, le zadnje čase se ji je jel laskati in prilizovati samo radi tega, ker ji je dolgoval 75.000 Din, katere je sodišče ob ločitvi priznalo ženi kot odškodnino.

Danes popoldne je bila v sobi nadzornika Cajna zanimiva konfrontacija med šušteršičem in njegovim pomočnikom Kojtererjem. Konfrontacija je bila zelo dramatična in so se pokazali novi momenti, ki zelo obtežujejo šušteršiča. V svojo obrambo navaja, da je obsto-

jal samo en ključ od delavnice, katerega je imel pri sebi pomočnik, tako da sam ni mogel priti v kritični noči v svoji delavnici do plinske napeljave. Pomočnik pa nasprotno zatrjuje, da je moral imeti šušteršič poseben ključ, ker mu je še pred dnevi pravil, da si je skuhal ponoči mleko na plinskem štedilniku, ki da mu je celo vzkipele. Zelo značilne se tudi naslednje trditve pomočnika Kojtererja: Pravi, da je zvečer stisnil veliko raztežno mizo; zjutraj pa je bila miza zopet raztegnjena. Zvečer je tudi obrazil in osnažil šivalni stroj, zjutraj pa ga je našel zopet vsega pokritega s prahom. Plinski likalnik je postavil pod likalno mizo, usodnega jutra pa je bil na mali mizi poleg odprtega dimnika v steni. V pečici je bilo zvečer, ko je odšel iz delavnice, še tleče oglje, zjutraj pa je našel v pečki mokro oglje in pepel. Očitno ga je nekdo ugasnil z vodo. Značilno je končno tudi, da je najel pomočnika samo zato, da bi lahko pozneje valil vso krivdo nanj, češ, da je pozabil zvečer zapreti plinovodno cev.

Dobrodelna kuhinja.

Sedaj že tretje leto posluje v palači Zadržne gospodarske banke (Aleksandrova cesta 6) dobrodelna kuhinja. Prejšnji dve leti je bilo tekom zime v njej razdeljeno na tisoče obedov deloma brezplačnih, deloma po zelo nizki ceni. Kuhinja je tudi letos zelo dobro obiskana. — Dnevno dobi obed 30—50 (večasih še več) oseb. Mnogi ga dobijo popolnoma brezplačno, ker ne premorejo niti pare v žepu. Kuhinja je pod vodstvom Karitativne zveze. Tem potom se obračamo na vsa dobra srca s prošnjo, da Karitativni zvezi pomagajo pri tej dobrodelni akciji na ta način, da kupujejo bloke. Ti se dobijo pri vodstvu karitativne zveze in v prodajalnah Cirilove tiskarne.

● **Zadnja pot Karla Tratnika.** V nedeljo popoldne se je vršil pogreb blagopokojnega Karla Tratnika ob izredni udeležbi vseh neštevilnih njegovih prijateljev in znancev. Pogreb je vodil kanonik in stolni župnik msgr. Mihael Umek, ki je ob odprtem grobu spregovoril pokojniku v spomin pretresljive poslovilne besede. Proslavljal ga je kot vzor moža, ki si je s svojimi neštevilnimi deli po naših cerkvah postavil sam nesmrten spomenik. Pevsko društvo »Maribor« je zapelo žalostinke ob grobu.

● **Napredna »kultura«.** Pokazal jo je znač gospod iz mariborske »družbe«, ki je poleg tega celo visok sportni funkcionar, na praznik v soboto zjutraj na postaji Ribnica-Brezno. Z izrazi, ki niso primerni za inteligenta in sportnika ter s kričanjem: »To je zopet klerikalna nasilnost, kaj h...«, ali vas še nismo dovolj pritisnili!«, je skušal likvidirati nesporazum, ki ga je sam zakrivil. Bila je zanj sreča, da je imel opravka z ljudmi, ki se znajo obvladati v dostojnih mejah, ker bi bili drugače obračunali z njim na mestu. Vsekarer pa primer zaslužil, da ga javno ožigosamo.

● **Nenadna smrt.** Arhivar davčnega katastra Franc Lah se je nahajal v nedeljo zvečer na obisku pri nekih znanih Ob železnici. Nenadoma mu je postalo slabo, začela ga je boleleti glava in hipoma se je zgrudil mrtve na tla. Priklonili policijski zdravnik dr. Zorjan je ugotovil možgansko kap.

● **Azinski sklad** protituberkulozne lige je dosegel v januarju znesek Din 152.875.

● **Muzejsko društvo** v Mariboru bo imelo v nedeljo 10. t. m. v Studijski knjižnici svoj redni letni občni zbor.

● **Novi kino otvorjen.** V petek zvečer se je vršila otvoritev novega »Grajskega kina« na Grajskem trgu, ki je bila za Maribor pravi družabni dogodek. Prva predstava je bila že več dni poprej razprodana. K otvoritvi so bili povabljeni predstavniki javnega mariborskega življenja. Nova kino-dvorana je s svojimi priklonimi med najmodernejšimi in gotovo najlepšimi tovrstnimi zgradbami v državi. Za Maribor je nova stavba velika pridobitev, podjetnost lastnika g. Guština pa najlepše izpričevalo.

Ljubljana, popoldne so pa šli Ljubljanci splahovat svojo jezo nad pategavščino s »posebno izdajo« na Posavje, domov so se pa vračali brez »posebnih izdaj«.

Št. Vid nad Ljubljano

Društvo tukajšnjega »Rdečega križa« je imelo v nedeljo, 3. t. m. svoj redni občni zbor. Ker so bile na dnevnem redu tudi volitve upravnega in nadzornega odbora, je bilo zanimanje za občni zbor zelo veliko: od 252 moških in 173 ženskih članov je pri volitvah osebno oddalo svoj glas 388 članov. Za volitve sta bili predlagani dve kandidaturi listi. Prvo je predlagal dosednji odbornik krojaški mojster Arhar Jože s sledečimi kandidati: Smolej Viktor, Erjavce Karl, Pavlič Vinko, Bricej Franc, Jovan Maks, Arhar Joško, Strukelj Anton, Rupnik Jože, Kregar Joško, Arhar Vinko, Kremžar Minka, Kunovar Lojzka, Babnik Ignac, Kovač Lojze, Zabret Valentin, Erjavce Egid, Mrak Valentin, Kopač Franc in Arhar Jože. Drugo listo je predlagal šolski upravitelj Smajdek s sledečimi kandidati: Smajdek Ivan, Pipan Ivan, Istenič Maks, Babnik Valentin, Peršin Fr., Zalokar Anton, dr. Arko Joško, Komac Anton, Hlebec Anton, Gole Josip, Petričič Avgust, Pečjak Rudolf, Držaj Jožica in Komac Albin. Izvoljeni so bili kandidati prve kandidatne liste s 346 glasovi, dočim je Smajdekova lista dobila le 42 glasov. Pri slučajnostih je zastopnik banovinske odbora nadsvetnik Skalar priporočil, naj se v odbor privzame še en zdravnik. Predsednik je obljubil, da se bo to zgodilo pri prvi odborovi seji. To ne bo težko, ker sta tu dva zdravnika: polkovnik zdravnik v p. dr. Matej Justin in banovinski zdravnik, starosta tukajšnjega »Sokolca« dr. Joško Arko. Po nad dve uri trajajočih obravnavah je bil lepo uspel občni zbor zaključen.

ba skoraj vse restaurirati, bodo uvrščene v zbirko šole čez nekaj tednov. Tu je zastopan Valentin Metzinger s sliko »Smrt sv. Jožefa« iz leta 1741. Slika je zelo značilna za Metzingerjevo naturalistično stremeljenja, ki se pokažejo ravno v začetku 5. desetletja. — »Križanje« iz prve polovice 16. stoletja, ki je znano že iz zgodovinske razstave leta 1922, bo sedaj tudi dobilo primeren prostor. Dva Bergantova portreta bosta precej izpopolnila še vedno premajhno kolekcijo tega mojstra. Nadalje je dalo šmarško župnišče na razpolago Stroyev »Rojstvo Marije«. Cetinovičeva »Kamenjanje sv. Stefan«, portret stiškega opata, ki bo delo katerega Bergantovega sodavca, in veliko »Pietà« iz začetka 18. stoletja, poleg drugih manj pomembnih del. Galerija pričakuje v kratkem še več drugih umetnin, in to iz Novega mesta, Mengša in Velike Doline.

Tudi zbirka gotške skulpture bo v kratkem pomnožena s kipom sv. Petra z Mačkova pri Žužemberku, ki pa je potreben, da ga vzame prej v roke več restaurator.

Tako se v naglem tempu izpopolnjuje galerija, ki je gotovo najbolj reprezentativna kulturna ustanova v Ljubljani in ponos vsega slovenskega naroda. Mnogi tuji že so se čudili bogastvu, ki je nakopičeno v dvorani Narodnega doma, pa je vendar tudi še med našimi inteligenti mnogo takih, ki si galerije še niso ogledali. Naj si jo ogledajo sedaj! In prav nič bi ne bilo odveč, če bi jo obiskala nekaj korporativno banovinski in ljubljanski mestni svet, da bi se prepričala, da zasluži izdatnejšo podporo! M. M.

*

Ruski skladatelj Ipolitov-Ivanov — umrl. Dne 28. januarja je v Moskvi umrl znani ruski komponist Mihael M. Ipolitov-Ivanov v starosti 76 let. Bil je nazadnje dirigent opere vel. gledališča v Moskvi, 30 let profesor konservatorija in je bil tudi ravnatelj opere v Tiflisu. Od koncertnih stvari je najbolj znana njegova Kavkaška suita.

Strašna noč v Cirkovcih

Maribor, 4. februarja.

Kakor smo že v »Ponedeljskem Slovencu« kratko javili, so imeli v Cirkovcih na Dravskem polju v nedeljo zvečer katastrofalen požar. V nevarnosti je bila vsa vas ter se je le veliki požarni vojniki gasilcev zahvaliti, da niso ostale od Cirkovce take očrnele razvaline, kakor predlansko leto v sosednjih Pleterjih. Ogenj je nastal v večernih urah v nekem gospodarskem poslopiju. Ne ve se, kako je prišlo do izbruha požara, najbrž pa ga je zakrivila neprevidnost. Ker je bil hud veter,

se je požar razširil kmalu na sosednje objekte. Domači gasilci so imeli k nesreči motoriko v popravilu, pa so se postavili nevarnosti po robu samo z ročno brizgalno. Kmalu pa so prispeli na pomoč požarovalni gasilci od drugod. V najhujši sili sta pribreželi z motorikami požarni brambi iz Ptujja in Maribora. S skupnim napadom, pri katerem so sodelovale štiri motorne brizgalne, se je posrečilo požar omejiti. Pogorela so samo gospodarska poslopja peterim posestnikom. V plamenih je poginilo tudi 12 glav goveje živine in 7 prašičev. Škoda je ogromna in še ni točno ocenjena.

Volivcem — županom!

Vsem našim od nekdanj zvestim in neomahljivim volivcem, ki so pri volitvi v senat dne 3. februarja polnoštevilno oddali svoj glas za našo kandidatno listo in se niso udali ne grožnjam ne obljubam ne kakim drugim vplivom, izrekam svojo najskrenejšo zahvalo!

Vi vsi, ki ste se vedno držali naših načel in jih ohranili skozi vse viharje, ste naš ponos! Na vas gradimo svoje bodoče delo, ki ga prav kmalu pričnemo!

Maribor, dne 3. februarja 1935.

FRANJO ŽEBOT.

Koledar

Torek, 5. februarja: Agata, devica mučenica; Albin, škof.

Banovinski nameščenci se že od ustanovitve banovin zamažujejo, da bi se jim priznala ugodnost polovične vozne cene na železnicah. Zakon o banki upravi je izenačil banovinske uslužbence z državnimi in med obojimi po zakonu sploh ne sme biti razlike. Zato se zelo čudimo, da se ta krivica, ki se godi banovinskim nameščencem, ni odpravila. Nešteto prošelj je že romalo na pristojna mesta, nešteto zagotovil in obljub je že bilo danih, da dobe banovinski nameščenci železniške legitimacije — toda legitimacije ni in ni. Delo opravljajo eni kot drugi povsem isto, razlika je le v tem, da plačuje državne nameščence država, banovinske pa banovina, zato tu ne moremo iskati vzroka tej nepojmljivi neenakosti. Država bi z izdajanjem teh legitimacij ničesar ne izgubila, ker je znana stvar, da se ljudje tem več vozijo, čim cenejša je vožnja. Pridobila bi pa banovina, ker bi ne bilo več treba plačevati celih potnih banovinskim uslužbenecem za službena potovanja. Da imajo železniške legitimacije nameščenci osrednjega urada za zavarovanje delavcev in duhovnikov, ki dobivajo kongruo, je povsem v redu; ker so v javni službi, prav tako bi morali imeti legitimacije banovinski nameščenci in upamo, da bo vlada g. Jevtiča dovolj uvidevna, da odpravi neenakost, ki jo zakon o banki upravi izrecno prepoveduje.

Velik naval na Kamniške planine. Krasno vreme je izvabilo za oba praznika rekordno število smučarjev na Kamniške planine. Toliko smučarjev se dozdaj nikoli ni bilo na Veliki planini in na Kravcu. Na Veliko planino je SPD organiziralo skupen izlet. Smučarji so prišli v več skupinah, največ pa v petek zvečer, ko so iz kamniškega kolodvora odprljali proti Stahovici trije nabito polni avtobusi, 40 smučarjev pa je moralo iti peš. Računajo, da je bilo na Veliki planini do 400 smučarjev, ki so zasedli planinsko kočjo in vse pastirske kočje do zadnjega kotička. Tudi na Kravcu in na Menini je bilo toliko smučarjev, kakor še nikoli dozdaj. Vreme je bilo krasno in tudi snega je zdaj dovolj.

Prijave za nadaljevalni smučarski tečaj na Kočah (1600 m) se sprejemajo dalje. Tečaj za začetnike v ponedeljek 11. t. m. Vreme jasno in mirno. Sneg za smuko odličan.

Motnje v železnici in črtevanje. Ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefov« grenčice.

Priča katastrofe Titanica

V sredo, 30. januarja, se je poročila na Miljah v župniji Senčur pri Kranju Manca Karun na domu svojega očeta Franca Karuna, ki je lansko poletje umrl.

† Franc Karun

Manca Karun

Ti dve imeni sta spomin vredni. Komu je neznana strašna katastrofa, ki je 15. aprila 1912 zadela tedanjo največjo prekomorsko ladjo »Titanic«, ki se je na svoj prvi prekomorski vožnji potopila vesled trka ob ledeno goro in je z njo vred utonilo 1563 (od 2224) ljudi. Med onimi, ki so takrat potovali v Ameriko, so bili tudi 4 Slovenci, od katerih sta se rešila samo zgoraj imenovana oče in hči.

Pri tisti strašni nesreči so reševali povečini le ženske in otroke. Franc Karun je potoval v Ameriko s svojo hčerko Manco, ki je bila takrat stara 6 let. Ko se je ladja začela potapljati, so mornarji spravljali v rešilne čolne predvsem otroke. Franc Karun je begal s svojo hčerko v naročju po ladji sem in tja, ko je naenkrat prišel mornar, mu izrgal otroka in ga nesel v rešilni čoln. Oče je opasal rešilni pas, skočil v morje in plaval za čolnom dolgi dve uri, dokler ni prišel čisto blizu čolna. Omagoval je že in neki mornar se ga je usmili in ga potegnil v čoln. Tako je bil rešen, redki moški, rešila pa ga je takorekoč njegova hči. Med utopljenimi je bil tudi svak Franca Karuna, ki je skupaj z njim potoval v Ameriko in našel grob v mrzlih valovih morja.

Pokojni Franc Karun je bil v Ameriki ob začetku svetovne vojne. Vseprisod so ga poznali, v Ameriki so mu kar nadelili ime »gospod Titanic«. Velikokrat je pripovedoval o tej grozni katastrofi »Titanica« in vselej pripomnil, da mu je hčerka rešila življenje. Lansko poletje je umrl. Ker so njegovi sinovi v Ameriki, je prevzela domače posvetlo hčerka Manca, ki se je sedaj poročila. Od potopa »Titanica« je minilo že blizu 23 let in je nova gospodinja Karunove domačije na Miljah stara sedaj 29 let. Njej, ki je bila priča strašne katastrofe, želimo mnogo srečnih let!

Živčno in duševno bolnim povzroči zelo mila, naravna »Franz-Josef« grenčica dobro prebavo, čisto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah slovitih zdravnikov za živčne bolezni je najtopleje priporočati rabo Franz-Josef« vode tudi pri težkih obolenjih možganov in hrbtneja možga.

V mlako padel in zmrazil

Gomilsko, 3. februarja.

V četrtek ponoči je šel po samotni poti iz Grajske vasi proti Gomilskemu neki moški in ob neki mlaki zadel ob trd predmet. Z grozo je spoznal, da je to mrtev človek. Šel je takoj po bližnje ljudi, kateri so spoznali v mrliču posestnika Franca Rojnika p. d. Lovrenca iz Zakla pri Gomilskem. Franc Rojnik se je podal z doma že v sredo in sicer je šel obiskat svojega bolnega sorodnika v Grajsko vas. Domov se je vračal še isti večer in ob mlaki padel in zmrazil. Lovrencovi so mislili, da je sorodniku zelo slabo in da se zato oče ne vrne. Ko je v petek zazvonil zvon na Gomilem, so se mislili, da zveni sorodniku, šele pozneje so zvedeli za žalostno smrt svojega očeta.

Škofia Loka

Pogreb pokojne Marije Debeljakove je pokazal, kako priljubljena je bila pokojna mama pri vseh meščanih. Kljub temu, da je tako tiho in skrito živela, je šla skoraj vsa Loka za pogrebom. Pri pogrebu smo opazili tudi nekatere ugledne osebe iz Ljubljane. — Namesto venca na grob pokojne Marije Debeljak je daroval ravnatelj gosp. Bogomil Remec 100 Din Vincencijevi konferenci. Srčna hvala.

Po nalogu tukajšnjega orožniškega poveljnika g. Ciglarja je bilo okostje prenešeno na svibensko pokopališče. Zadeva je prijavljena okrajnemu načelniku v Krškem, ki bo odredilo potrebno.

V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine od 2. februarja je objavljena »Naredba o podaljšavi roka za izmeno plašče na obstoječih tovornih vozilih«, dalje »Naredba o prevedbi Državne hipotekarne banke, Poštne hranilnice in Privilegirane agrarne banke v pristojnost ministra za finance«, »Seznamek industrijskih izdelkov, ki se, odnosno, ki se ne izdelujejo v Jugoslaviji«, »Navodila za sestavo občinskih proračunov za proračunsko leto 1935-36«, »Pobiranje banovinske takse na motorna vozila«, »Izpremembe in dopolnitve v pravilniku o pomožnem osebju v lekarnah«, »Izločitev naselja Dolenja vas iz kraja Toplice«, »Ustanovitev nove katastrske uprave v Litiji za litijski okraj«, »Objava banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v občini Crna« in »Odločbe občne seje državnega sveta«.

Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, Kraljice Marije 3, javlja, da bo 17. februarja ob devetih dopoldne peti redni zbor v društvenih prostorih.

Ko se začne cevi poapnjavati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi.

Celie

Misijski dnevi v Celju. Za misijonsko razstavo in predavanja, ki so se vršila v njenem okvirju, je vladalo med celjskim mestnim in okoljskim občinstvom veliko zanimanje. Razstava je bila prirejena v mali dvorani Ljudske posojilnice, je bila lepo razvrščena in je nudila številnim obiskovalcem mnogo zanimivih novosti. Vse tri dni, petek, soboto in nedeljo, lahko brez pretiravanja trdimo, da je obiskovalo razstavo nad 300 ljudi. V okviru razstave sta bili dve misijonski predavanji. V petek popoldne za šolsko mladino, ki je popolnoma napolnila veliko dvorano. Ob spremljevanju lepih skoptičnih slik je navduševal mladino za lepe misijonske ideale g. Vinko Zor. Na praznik popoldan je bilo pa misijonsko predavanje ob spremljevanju skoptičnih slik za odrasle. To pot je predaval vseuč. prof. dr. g. Lambert Erlich, ki je v izbranem predavanju pokazal križi in težave misijonarjev, in vzbudil med navzočimi veliko zanimanje za to lepo polje dejstevanja.

Smrt žanje. V Celju, Sodnijska ul. 3, je umrl g. Knaflič Jakob, zasebnik, star 69 let. Pokopan je bil večeraj v Grižah. — V Vodnikovih ulici 8 je umrla g. Golob Neža, prevzličarica, stara 78 let. Pogreb bo 6. t. m. ob 15. Naj v miru počivata!

Težka telesna poškodba. V noči od nedelje na ponedeljek okrog 1 se je vračala iz neke gostilne v Gaberju družba. Na cesti sta se sprla 24-letni brezposelni delavec Rifi Franc z Grobelnega in 35-letni tovarniški delavec Avgust Keber iz Gaberja. V prepiru je Rifi zabodel Kebra v trebuh in ga težko poškodoval. Nato so ostali člani družbe vzeli z bližnjega plota late in začeli obdelovati Rifa, ki je dobil lažje poškodbe na glavi. Nadaljnji pretep je preprečil stražnik. Kebra so odprljali z reševalnim avtom v bolnišnico, Rifa so pa zaprli.

Žigovanje odnosno overovljenje slih železnice. Slovensci imamo mnogo resnično lepih starih in novih knjig za premišljevanje o življenju in trpljenju Jezusa Kristusa, o Njegovem poslanstvu in nauku. Toda neizčrpen je ta prevzlični vir tolažbe in pobude. Gledališki igralec Edvard Gregorin je napisal knjigo, ki preseneča po nenavadno globokem pojmovanju predmeta, po večem izboru in smiselni sestavi Kristusovih izrekov ter prerokovanj stare zaveze, po oblikovanju v dramatični obdelavi pa predstavlja najnaravnejši način izražanja poklicnega igrača. Delo »V času obiskovanja«, ki ga je nedavno izdala v prikupni zunanji obliki »Jugoslovenska knjigarna« v Ljubljani, nikakor ni namenjeno samo za igranje na gledališkem odru, marveč je kot izliv verskega navdihnjenja povsem svojstvena obuditev človečnosti Sinu božjemu, da odpira slehernemu čitatelju neizčrpane možnosti pobožnega premišljevanja. In naš čas te naravnosti sili k promišljanju o Njem, ki nam edini more pomagati v naši revni. Gregorinova pasijonska igra »V času obiskovanja« je skoraj nalašč za to, da nam približa živo in vsikdar veljavno evangelijsko besedo. — Cena Din 26.

Najden okostnjak iz rimske dobe. Iz Radeč nam poročajo: Pretekli teden je šel posestnik Martinčič Jože iz Svibna pri Radečah v svoj gozd, takozvano »Mejico«, ki je ob pobočju Kuma, napravljaj apnenico. Za apnenico je potreboval Martinčič mnogo zemlje, katero je nakopal v bližini apnenice. Med kopanjem pa je našel na človeško lobanjo. Kopal je naprej in izkopal je popolno človeško okostje. Na nogah in rokah je imelo okraske-zaponke iz medu podobne kovine, podobno onim, ki jih še danes nosijo Indijanci. Na prstih pa so bili prstani iz iste kovine. Po izjavah tukajšnjega banov. zdravnika g. dr. Karla Matka je okostje staro nad 2000 let in je najbrž iz rimske dobe. Sklepati bi bilo, da so to ostanki vojaka ali plemiča, ki je zasedel v skalnato reber in tu našel grob.

Novo mesto

V novomeško žensko bolnišnico je bilo sprejetih v letu 1934 v celoti 2449 bolnic. Od teh je bilo stalno v zdravljenju 2130, v ambulančnem zdravljenju 319. Ozdravljenih je bilo 70%, izboljšanih 22%, umrlo 3% (40), ostali 3% odpadejo na premeščene in neozdravljene. Operacij je bilo skupaj 1049, od teh težjih 400. Porodniških slučajev 265. Bolnišnica razpolaga sedaj s 132 posteljami. V toku preteklega leta se je izvršila temeljita preureditev aseptičke — operacijske dvorane ter izpolnitev kopalnice. V bolnišnici je delovalo poleg šefa zavoda še 5 drugih zdravnikov.

Ptuj

Smrt valed zastrupljenja krvi. Franc Hočevar 46 let stari vinčar iz Velikega vrha pri Zavrču se je pred kratkim zboldel v kazalec desne roke, ni pa polagal poškodbi nikake važnosti, vsled česar je nastopilo zastrupljenje krvi. Ko se je zastrupljenje že zelo razvilo, so ga spravili v ptujsko bolnišnico. Bilo pa je že prepozno in mu kljub zdravniški negi niso mogli rešiti življenja. V groznih mukah je za posledicami zastrupljenja umrl.

Gostovanje mariborskega gledališča. V ponedeljek, 11. t. m. gostuje po večletnem presledku spet mariborsko gledališče v ptujskem mestnem gledališču, ko uprizaro »Okence«. Rezervirajte vstopnice!

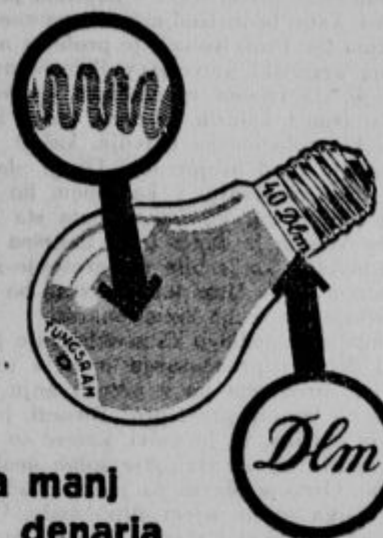
Trbovlje

Novi grobovi. V nedeljo je umrla dobra Božičeva mama na Ojstrem stara 70 let. Sama globoko verna je lepo in skrbno učila tudi svoje otroke in vnuke. Bog je budi za vse dobro plačnik! Soprogu in vsem sorodnikom pa naše iskreno sožalje! Lep pogreb je imel tudi v nedeljo rudniški strojevodja Čehovin Maks, star šele 33 let. Umrl je na srčni vodeniki. Bil je vnet godbenik, zato so ga na zadnji poti spremljale kar tri godbe, združeni pevci pa so mu zapeli nagrobno. Na smrt se je lepo pripravil. N. p. v miru!

Zamudna pošta. Odkar imamo od 1. februarja novega prevoznika pošte od kolovtora do oben poštinih postaj, ni več reda v dostavljanju pri pošti Trbovlje II. Večina dobi jutranjo pošto šele popoldne. Če je prevozniku to ugodnejše, je pa obistvno tem nerodnejše. Prej pa je bil red. Prosimo odločujoča mesta, da se prejšnji red zopet obnovi.

Veliko strahu so doživeli obiskovalci planinskega doma na Mrzlici. Za svečnico in nedeljo je prišlo polno smučarjev tja gorci. Ko so se zvečer že podali k počitku, so se vnele saje. Neki pozen obiskovalec je vse zbudil s klicem, da gori. Ker

Do 20% več svetlobe

za manj denarja

TUNGSRAM

nitka v dvojni vijalcnici svetlobna množina v dekalumenih

DRAMA — Začetek ob 20

Torek, 5. februarja: Zaprtje.
Sreda, 6. februarja: Vihar v kozarcu. Red A.
Četrtek, 7. februarja: Postržek. Red B.
Petek, 8. februarja: Zaprtje.

OPERA — Začetek ob 20

Torek, 5. februarja: Dorica pleše. Red C.
Sreda, 6. februarja: Netopir. Red Sreda.
Četrtek, 7. februarja: Stipir grobljan. Red Četrtek.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 5. februarja ob 20: Koncert praškega kvarteta. Red A. Dramske cene.
Sreda, 6. februarja: Zaprtje.
Četrtek, 7. februarja ob 20: Od zore do mraka. Red D. Znižane cene.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 8. februarja ob 20: Sirovakovo jagnje. Gostovanje ljubljanske drame.

Naznanila

Ljubljana

1. Odbor Slovenskega katoliškega akademskega strokovnega združenja svojim članom, da je predavanje g. prof. Solarija, ki bi se moralo vršiti v sredo, 6. februarja v beli dvorani Uniona, radi nujne zadržanosti g. predavatelja preloženo na poznejši čas.

Kulturni odelci Katoliške akcije za frančiškansko župnijo vabi vse člane in prijatelje na redni sestanek danes ob 8 zvečer. Predava g. dr. Franci Loreto o temi: »Križa vera 10. stoletja in razvoj redovništva«. Priidite vsi!

Kino Kodeljevo ostane nekaj dni zaprto. Nočno službo imajo lekarnar: mr. Sušnik, Marjina trg 3; mr. Kural, Gosposvetska cesta 10; mr. Bohinec, doli, Rimska cesta 31.

Dragi kraji

Kamnik. V francoskem krožku bo predavala drevo ob 20 ur. arh. Dušana Santolova o Versailles. Predavanje bodo spremljale krasne skoptične slike, tako da bo predavanje dobrodošlo tudi onim, ki ne obvladajo francoskega. — Jutri ob 20 bo predaval v Čitalnici g. dr. Janežič o morju, Splitu in okolici. Skoptične slike bodo pokazale lepote našega morja in Splita.

Poizvedovanja

Rokavica je bila najdena na Kongresnem trgu. Dobi se v upravi »Slovenec«. Izgubila se je legitimacija in obrtni list na ime Ridoja Simona v vrtu od Srebrne ulice. Najditej se naproša, da jo pošlje proti nagradi upravi »Slovenec«.

Radio

Programi Radio Ljubljani

Torek, 5. februarja: 11.00 Šolska ura: Življenje in običaji v Maroku, vstopni potovalja (dr. Oskar Rega) 12.00 Oskratki, evreški in judski (plošč.) 12.30 Poročja 13.00 Čas, Fjodor Soljapin poje na ploščah 18.00 Otroški kotiček (gospa Gabrijelčeva) 18.30 Higijena selških stanovališč (Zaje-Boskovičeva) 18.40 Nemška ura (dr. Kolarič) 19.10 Pravna ura (dr. Knaflič) 19.30 Nacionalna ura: Bogoslav Sulek (dr. Tomo Matetič, iz Zagreba) 20.00 Čas, jedini list, program za sredo 20.10 Starofrancoske legende poje gdin Vilda Rudolf, vmes radijski orkester. Francoska glasba 21.10 Harmonika solo (iz. Kovalj) 21.40 Čas, poročila 22.00 Radijski orkester 22.30 Angli, plošče.

Dragi programi

TOREK, 5. februarja. Belgrad: 20.00 Igra 20.30 Orkestralni koncert — Zagreb: 20.00 Belgrad — Dunaj: 17.30 Glasba za vlogo in centabro 19.35 Zborovski koncerti 21.25 Fritz Kreisler: Kvarter v Alpein 22.05 Jazz 24.00 Plošče — Budimpešta: 19.30 Opera »Manon«, Massenet 20.00 Cliganska glasba 22.30 Plošč — Milan-Trst: 17.35 Zabavni koncert 20.45 Evropski koncert — Rim-Bari: 17.15 Zabavna glasba 20.45 Orkestralni in orgelski koncert 22.00 Vsevoligra — Praga: 18.30 Jazz 19.10 Vojška godba 20.10 Igra 21.00 Orkestralni koncert — Varšava: 20.00 Zimski večer v glasbi 21.00 Poljska glasba iz 17. stoletja 22.00 Plesna glasba — Berlin: 19.00 Veselo o življenju 20.10 Radijski koncert — Königsberg: 19.00 Zabavna in plesna glasba 21.15 Vojška godba — Hamburg: 19.15 Nove narodne pesmi 20.10 Glasba na moji 21.30 Brahms: Klavirski trio — Bratislava: 20.10 Plesna glasba — Lipsko: 19.10 Glasbena medija 20.10 Komična opera »Ivan Pariski, Boledieu« — Köln: 19.00 Klavirska glasba 20.10 Plesna glasba 21.00 Igra iz tesarskega življenja — Frankfurt: 18.50 Zabavna glasba 20.10 Komorna glasba 20.45 Svirarska glasba — Stuttgart: 19.00 Zabavna glasba 20.10 Trzveco, po Björnsenovi igri »Prodan« 21.15 Vojška godba — Monako: 19.00 Sramel 20.10 Radijski orkester — Zürich: 19.35 Mozartova in Schubertova klavirska dela 20.30 Orkestralni koncert 21.10 Orkestri zbor — Strassburg: 19.30 Radijski orkester 21.30 Opera »Bela dama«, Boledieu.

so vrata v podstrešne spalne prostore ponoči zaklenjena, je bilo razburjenje še večje. Vrata so strela, da so si priporili izhod, eden pa je kar skozi podstrešno okno skočil na tla. Streha planinskega doma je lesena, kar bi lahko bilo usodno, a je bila v tem času debela s snegom pokrita, tako, da razen razbitih vrat ni druge škode.

Prerokovanje ameriškega astronoma

Naša zemlja, Venera in Mars

Kaj bo čez bilijon let? Takrat bo zmanjkalo na zemlji zraka!

Predsednik ameriške družbe za gojitev znanosti prof. Russell je imel pred kratkim silno zanimivo predavanje, v katerem je skušal dokazati, kako bodo ljudje živeli na zemlji čez en bilijon let. Prof. Russell je profesor astronomije na ameriški univerzi v Princetonu. Poudaril je, da imamo v solnčnem sistemu dva planeta, izmed katerih je eden sedaj na tisti stopnji kozmološkega razvoja, kakor je bila naša zemlja pred bilijon leti. Drugi planet pa je že v takem stanju, v kakršnem bo zemlja čez en bilijon let. Ta dva planeta sta Venera in Mars. Venera je danes taka, kakršna je bila zemlja nekdaj, ko je bilo vse svetovje še mlado, medtem ko je Mars tak, kakršna bo zemlja v prihodnje, ko se bo začela starati.

Znanstveno podlago za to sklepanje je prof. Russell dobil v proučevanju ozračja teh treh planetov, predvsem pa v proučevanju kisika. Ozračje na Veneri, pravi prof. Russell, je polno kisika in ogljika, to je snovi, katere so za življenje rastlin ter za življenje sploh neobhodno potrebne. Ozračje Marsa pa je nenavadno tanko in kisika je na njem silno malo. Ozračje zemlje pa je nekako v sredi med obema. Vendar pa je zemlja v teku zadnjega bilijona let izgubila že več ko polovico svojega prvotnega kisika, in sicer zaradi kemičnih kombinacij, katerim se je le težko moglo izogniti. Najbolj znana taka kemična mešanica, ki uničuje, je železni oksid ali rja.

To kemično mešanje se vedno nadaljuje tako, da je tudi kisika v našem zraku vedno

manj. Prišel bo nekoč dan, ki pa je k sreči še zelo daleč, ko bo kisika v ozračju okrog naše zemlje tako malo, da bo na tej zemeljski obli življenje silno težko. Tedaj se bo na zemlji zgodilo to, kar se sedaj dogaja na Marsu.

Ako na Marsu res prebivajo živa bitja, recimo ljudje, je nadaljeval prof. Russell, prebivajo vsekakor v čisto drugačnih razmerah kakor pa mi. Njihova mesta so brez dvoma polna drevja in gozdov. Drevje namreč in druge rastline pospešujejo kisik ter ga oddajajo zraku. To pa še ni dovolj. Od teh glavnih nasadov morajo biti napeljene posebne cevi, katere dovajajo kisik v bivališča, kakor pri nas plin po ceveh dovajajo v stanovanja. V vsaki sobi morajo imeti poseben aparat, kateri ljudem dovaja potrebni kisik, da morejo z njim dihati.

Prebivalci Marsa, ki hodijo po cestah, morajo najbrže imeti posebne maske, skozi katere vdihavajo kisik. Učeni predavatelj je končno izjavil, da slika, katero je razgrnil pred svojimi poslušalci, res ni lepa, da pa naj se nikar ne boje, marveč naj bodo prepričani, da je hotel le povedati, kako bodo ljudje na naši zemlji živeli čez bilijon let.

Učeni ameriški astronom lahko govori in prerokuje, kakor na Marsu nosijo maske na obrazu in da bo čez bilijon let isto doletelo tudi ljudi na zemlji. Kajti nikogar ni, ki bi mu mogel dokazati kaj nasprotnega. Kvečjemu lahko rečemo: Hvala Bogu, da nas takrat že več ne bo!

Kitajski gusarji ugrabili 73 angl. otrok

Iz Honkonga na Kitajskem prihaja vznemirljiva vest, da je nenadno izginil kitajski parnik »Tunčava«, ki je vozil s seboj 73 ameriških in angleških otrok v Vajhajvaj. Otroci so bili na izletu, katerega je priredila misijonska šola v Cifu. Ko so parnik pogrešili, so angleške oblasti takoj poskrbele, da so ga začeli iskati. Angleška letala in vojne ladje so takoj odšle nadzorovat in preiskavat kitajske vode za pogrešanim parnikom. Vsem je bilo takoj jasno, da so parnik s 73 otroci uplenili kitajski morskimi razbojniki. Letala so končno res odkrila pogrešani parnik »Tunčava« ter o tem ob-

vestila zasledujoče angleške vojne ladje.

Angleške vojne ladje so takoj odplule v označeno smer in res našle pogrešani parnik. Toda gusarji so pravočasno pobegnili s parnika, ko so videli, da ne morejo uiti angleškim vojnim ladjam. Ko so Angleži zasedli parnik »Tunčava«, so ga spremili nazaj proti Honkongu. Doslej še ni znano, kako se je godilo otrokom v oblasti morskih razbojnikov. Ve se le toliko, da so morskimi razbojniki nenadno napadli parnik ter pri tem ustrelili nekega Rusa, ki je imel nočno stražo na parniku.

Skozi puščavo grade cesto. V Tunisu grade cesto skozi puščavo.

Kdo je ugrabil Lindberghovega otroka

Hauptmanov zagovornik Reily je v razbre- menitvah svojega varovanca Hauptmana predlagal 36 priči, ki naj dokažejo, da je Hauptman nedolžen. Pretekli petek je bil zaslišan neki Sommer, ki je izpovedal tole:

Tisto noč, ko je bil ukraden Lindberghov otrok, je na brodu, ki vozi iz New Yerseyja v New-Yorku sešla z neko žensko, katere je nosila v naročju plavalasga otroka. Vsi trije so stopili v tramvaj. Sommer je izjavil, da je enega izmed obeh mož in pa tisto žensko spoznal po fotografiji, katero je videl pred sodiščem. Na podlagi tega je zagovornik ugotovil, da je priča Sommer tisto noč videl Izidorja Fischla in Violeto Sharpe. Sommer je o tem drugi dan obvestil policijo, ki pa mu ni hotela verjeti. Violeta Sharpe je bila sobarica v hiši Lindberghove tašče. Ko je policija začela preiskavati, kdo je ugrabil Lindberghovega otroka, se je Violeta sama usmrtila.

Silna zima na Španskem

Na Španskem imajo že osem dni strašno hudo zimo, katere bo uničila 80% pomarančnih nasadov v provinci Valencia. Škoda, katero je mraz povzročil na vseh sadežih, znaša več sto milijonov peset. Ker zaradi zime sedaj ne obirajo pomaranč, so zastala tudi dela v sorodnih industrijah. Ker ni prevoza, je izgubilo delo kakih 150.000 delavcev. Nesreča je še toliko večja, ker je že lanska zima napravila veliko škodo.

V okolici Leride je bilo 26 stopinj mraza. Pri Segoviji je skočil s tira tovorni vlak, ker je bila gorila preveč zasnežena. Blizu kraja Santander je snežni plaz zasul nekega delavca.

Rešene s potopljenega parnika »Mohawka« izkrcavajo v New-Yorku.

Konj. Kmet Konc ves žalosten sedi pred hlevom.

Sosed: »Kaj pa ti je?«
Kmet: »Ob konja sem!«
Sosed: »Ni mogoče! Saj ga je živinozdravnik zdravil!«
Kmet: »Seveda ga je.«
Sosed: »Zakaj pa si obenj?«
Kmet: »Za živinozdravnikove stroške.«

Amerika v snežnih zametih

Prva slika velikanskih snežnih zametov, ki so meter na debelo pokrili Severno Ameriko. Na sliki vidimo prometno ulico v Bostonu, kjer je v zametih obtičalo vse polno avtomobilov.

Kako se sporazumevajo ptiči

Voditelj opazovališča za ptice v Rossittenu dr. Heinrich je pred kratkim predaval v Hannoveru, kako se sporazumevajo med seboj živali, posebno pa ptice. Dr. Heinrich je med najboljšimi poznavalci živali in ptic ter je sodobno biologijo obogatil s svojimi dragocenimi skušnjami.

On je bil prvi, kateri je delal poizkuse s ptički na ta način, da jih je, ko so prilezli iz jajčka, takoj odstranil od drugih ptic ter jih sam vzgajal. Z dragocenimi fotografskimi posnetki je pokazal njihovo razvojno stopnjo. V predavanju, kako se živali sporazumejo med seboj, je dr. Heinrich poudarjal, da se živali sporazumevajo z znaki in glasovi. Pravega jezika v človeškem smislu živali nimajo, ker je njihovo glasovno izražanje prirojeno in ne naučeno. Čimbolj družno žive živali, tim na različnejše načine se izražajo; medtem ko imajo posamič živeče živali le redkokdaj kaj povedati.

To je dr. Heinrich razlagal z vzgledi iz živalskega življenja in naglašal, da n. pr. kukavica kliče in kuka le nekaj tednov ob času parjenja, ravno tako samo takrat ruka jelen. Oba sta potem ves čas v letu tiha in mutasta. Dr. Heinrich je dalje naglašal, da svarilni klici posameznih živali nikakor niso zavestni, kakor nekateri trde, n. pr. o divjih kozah. Dr. Heinrich pravi, da žival ob bližajoči se nevarnosti

pač res da od sebe glas, kateri opozori tudi druge živali na nevarnost. Toda ta glas je glas strahu, ki nezavestno prestraši druge živali, da zbeže.

Med pticami pevkami se mnoge nauče peti le pesmice svojih vrstnikov, n. pr. ščinkavci, penice in strnadi. Predavatelj je čisto na samem odgojil ščinkavca, ki se je potem oglašal tako, kakor se je naučil v svoji okolici. To njegovo »petje« ni bilo nič podobno ščinkavčevemu ščinkanju. Tega se je navadil šele, ko je prišel v stik z drugim ščinkavcem, ki je bil divji ujet. Podobno se je zgodilo s slavcem.

Sposobnost posnemati človeške in druge glasove imajo le ptice iz vrst papig in pevk. Sesalci, tudi najbolj razviti, nimajo nobene take sposobnosti, da bi posnemali človeške glasove.

Nekatere ptičje vrste se znajo izražati tudi z različnimi znaki. Dr. Heinrich je pokazal fotografije vrane, sive vrane, črnoglavke, stržka, raznih sov, kragulja, žerjava itd. v raznih pozah: ko mirujejo, ko se prestrašijo, ko se jeze ali se vesele. Ti posnetki so bili večkrat tako različni, da bi človek skoraj ne mogel misliti, da fotografija kaže enega in istega ptiča. Nadalje je dr. Heinrich pokazal zelo zanimive posnetke posameznih vrst sov, ki imajo najrazličnejšo zunanost na obrazu.

Roman za stare in mlade

Pikica in Tonček

Gospoda šoferja Holaka seveda ni bilo. Naročila mu je, naj jo šele proti koncu predstave čaka z avtomobilom. Gospod Slana ni izpustil njene roke. Vlekel jo je čez mlakuže na drugo stran ceste. Na oglu je stalo več drugih avtomobilov. Potisnil jo je v prvega, povedal šoferju naslov in splezal za ženo. Potem je sedel na njeno svilen vlečko. Ni mu upala reči niti besede.

Avtomobil je hitro drvel. Gospod Slana je čepel zraven žene z odsotnim obrazom in nestrpnostjo grebel z nogami.

»Moji srebrni čevlji so uničeni,« je polglasno zavajkala. »Pozabila sem vrhnje čevlje v garderobi.«

Ničesar ji ni odgovoril. Nepremično je zrl predse. Ni in ni mu šlo v glavo, čemu hodi vzgojiteljica, oblečena v cape in navidez slepa, ponoči z njegovo hčerko beračiti na ulico. Ali je zblaznela?

»Ta mrha!« je siknil skozi zobe.
»Kdo?« je vprašala žena.
Močlal je.

»Kaj naj vse to pomeni?« je spet vprašala žena. »Sedim v gledališču, pa me zvlečeš na dež. Predstava je bila izvrstna. In tako drage vstopnice!«

»Mir!« je zarohnel in pogledal skozi orošeno steklo.

Pred Komično opero se je avto ustavil. Izstopila sta. Gospa Slana je obupno motrila razmeščane čevlje. Oh, le kako je mogla pozabiti vrhnje čevlje v garderobi! Gospodična Blaginja mora takoj zjutraj iti ponje.

»Tam!« je šepnil mož in naperil kazalec kakor sulico proti Cesarjevemu mostu.

Videla je avtomobile, kolesarje, stražnika, beračico z otrokom, prodajalca časopisov z dežnikom, in velik avtobus je zdrvel mimo. Skomignila je z ramo.

Zgrabil jo je pod pazduho in jo previdno vabil k mostu.

»Pazi na beračico in otroka!« ji je zapovedovalno šepnil.

Začela je opazovati deklico, ki se je venomer priklanjala, molila predse vžigalice in sprejemala od mimoidočih denar. Nenadoma se je prestrašila, pogledala moža in hlastno vprašala:

»Pikica?«
Pomaknila sta se še bliže.
»Pikica!« je šepnila gospa Slana in ni razumela, kar je videla na svoje oči.
»Mama je že čisto slepa in še tako mlada. Tri škatlice tri dinarje, Bog vam povrni. Ljubite gospa,« je Pikica pravkar zaklicala.

Bila je Pikica! Gospa Slana se ni mogla več premagovati. Stekla je k prezebajoči in priklanjajoči se deklici, pokleknila pred njo na moko, umazano cesto ter jo prižela k sebi.

»Otrok moj!« je presunljivo zaklicala.
Pikica je bila prestrašena do smrti. Takšna »smola! Materina obleka je bila vsa blatna. Ljudje so se ustavljali in so bili prepričani, da vrtijo pretresljiv prizor za film.

Ravnatelj Slana je potegnil slepi ženi na očiščeno nosu.

»Gospodična Blaginja!« je kriknila gospa Slana in se zgrozila.

Blaginja je bila blede ko smrt. Kakor v obrambo si je z rokami zakrila obraz in si ni vedela pomagati.

Približal se je stražnik.

»Gospod stražnik!« je vzkliknil gospod Slana. »Aretirajte to osebo! Vzgojiteljica je bila pri nas in kadar naju z ženo ni bilo doma, je hodila z mojo hčerko beračiti!«

Stražnik je potegnil zapisnik iz žepa. Prodajalec časopisov z dežnikom se je zasmejal.

»Samo tega nikar!« je zaklicala gospodična Blaginja. »Samo tega nikar!« Z enim skokom je pretrgala krog radovednežev in se spustila v divji beg.

Gospod Slana ji je hotel slediti. Ljudje pa so ga zadržali.

(Nadaljevanje sledi.)

Pismo in Garmisch-Partenkirchena

Slalom, visoka šola za smučarko

Prvakinja v slalomu Nemka Cranz

Garmisch-Partenkirchen, 31. jan.

Danes se je vršilo tekmovalstvo v slalomu za dekleta, za katerega je vladalo v vsem Garmisch-Partenkirchenu izredno veliko zanimanje. Glede na rezultat v smuku, je bilo pripuščenih vsega le 26 najboljših tekmovalk in sicer ena Norvežanka, dve Angležinji, šest Italijank, ena Nizozemka ter 16 Nemk. Tekmovalje samo se je vršilo na preizkusnem poboju tako zvanega Hausberga nad staro hausberg-skakalnico. Proga je bila dolga nekoliko nad 350 metrov ter je imela nekaj nad 100 metrov višinske razlike. Najtežji je bil prvi del proge, ker je bilo takoj po startu po ostri strmini napraviti par ostrih zavojev.

Slalom je ena najlepših disciplin v smučarskem sportu in brez dvoma najbolj primerna za tekmovalstvo za dekleta. To so danes ponovno dokazale tekmovalke, izmed katerih so nekatere naravnost sijajno vozile. Najboljše so bile Nemke, katerih je bilo tudi največ, vendar so bile tudi ostale narodnosti dobro zastopane. Lepo je bilo gledati, kako so drvele tekmovalke navzdol ter sigurno pasirale vrata z lepimi kristjankami, katere so nekatere naravnost mojstrsko obvladale. Najboljše je vozila Nemka Cranzova, katere si je že takoj pri prvi vožnji zagotovila zmago. Tudi Lantschnerjeva se je odlikovala. Norvežanka, ki je sicer še dokaj dobro vozila, se je poznalo, da se ta panoga tam šele uvaža. Tudi nekatere Italijanke ter posebno ena Angležinja je bila dobra. V splošnem se lahko trdi, da so bile vse na svojem mestu izjemni morda prav zadnjega konca, ki pa je imel tudi precej smole. Je pa brez dvoma, da je slalom poleg skokov najbolj zanimiva točka vseh zimsko-sportnih tekem v Garmisch-Partenkirchenu, kajti gledati najboljše smučarke, ki se obvladajo v vseh pozicijah, je največji užitek. Za dekleta pa je to najvišja šola smučarskega sporta, saj pokažejo svoje znanje med rdečimi, rumenimi ter višnjevi zastavicami.

V naslednjem prinašam rezultate slaloma:

	1. tek	2. tek	Skupaj
1. Cranz Christl, Nemčija	50.9	52.4	1:43.3
2. Pfeiffer - Lantschner H., Nemčija	53.9	54.2	1:48.1
3. Pinching E., Anglija	62.1	57.6	1:59.7
4. Baader L., Nemčija	59.4	60.90	2:00.3
5. Resch Lisa, Nemčija	57.6	62.9	2:00.5
6. Schwarz Liesl, Nemčija	61.5	60.3	2:01.8
7. Crivelli Isaline, Italija	64.1	58.4	2:02.5
8. Grasegger Käthe, Nemčija	66.2	57.2	2:03.4
9. Wiesinger Paola, Italija	66.8	61.7	2:08.5
10. v. Stumm Waltraud, Nemčija	70.3	59.9	2:10.2
11. Heinz Vera, Nemčija	66.5	65.5	2:12.0
12. Blane H., Anglija	67.7	68.5	2:16.2
13. Schlimmelpennik, Baron, Nizozemska	72.7	71.9	2:24.6
14. Ruck Anni, Nemčija	75.3	70.9	2:26.2
15. Ackermann Rosl, Nemčija	85.5	63.6	2:29.1
16. Adolph Ilse, Nemčija	79.9	63.8	2:29.7

Rezultati v kombinaciji, to je smuk in slalom skupaj, sledijo jutri, ker jih danes še niso izračunali. L. K.—er.

Na 18 km je bila huda borba

Med severne narode so se vrnili Italijani — Najboljši Nemeš na 15., najboljši Čeh na 16. mestu

Garmisch-Partenkirchen, 1. febr.

Zanimanje za letošnje nemške zimsko-sportne tekme je vedno večje in tudi borbe so vsak dan ostrejšje. Za današnji tek na 18 km je vladalo v vseh krogih ogromno zanimanje, kajti udeležilo se ga je 7 narodov, in sicer: Poljaki, Finci, Italijani, Čehi, Norvežani, Francozi in Nemci. Vseh tekmovalcev je bilo 352, tako, da je samo start trajal od pol 9 pa do pol 12. Ko se je vrnil prvi tekmovalac na cilj in sicer Norvežan Hagen s startno številko 5, je startal šele oni tekmovalci, ki je imel startno številko 168, torej niti polovico jih še ni bilo na progi.

Kakor zadnjič pri teku na 50 km, tako je tudi danes ves čas tekmovalja močno snežilo ter so bili zlasti prvi tekmovalci vsled tega na progi precej ovirani. Start in cilj je bil v olimpijskem smučarskem stadionu samem, kjer se je zbralo veliko število gledalcev. Še več pa je bilo občinstva ob progi v neposredni bližini stadiona.

Kljub temu, da je tako močno snežilo, so bili doseženi prav dobri časi. Kako ostrja je bila konkurenca, najbolj točno pokaže majhna diferena med posameznimi tekmovalci. Prvo mesto so zasedli Finci, in niso nikogar presenetili, čeprav se je splošno mislilo, da bodo zmagovali Norvežani na 18 in Finci na 50 km. Toda zgodilo se je obratno, s čimer je treba v sportu pač vedno računati. To so nam dokazali prav posebno Italijani, ki so zasedli tretje mesto, takoj za Finci in Norvežani. Oni so pa v resnici vse presenetili in priznati je treba, da so se Italijani sijajno držali. Kajti tega ni nihče pričakoval, da se bo kakšni Srednjevoprovci vrnil med prvo trojico severnjakov, najmanj pa kakšni južnjaki, kot n. pr. Italijani. Še v tem je bila velika večina, zlasti pa Nemci, prepričani, da bodo Nemci tolkli Italijane. Toda zgodilo se je nekaj, česar Nemci ne bodo kar tako lahko preboleli: Dva Italijana sta se namreč vsedla pred najboljšega nemškega tekmovalca in to na njihovih tekamah in na njihovih tleh.

Časi, ki so jih dosegli posamezni tekmovalci, so sijajni, in difference med najboljšimi — kakor sem že omenil — minimalne. Zmagovalec, Finca Nurmela, je prevozil 18 km v času 1:18.10, drugoplasirani Norvežan je rabil 1:19.42, najboljši Italijan, ki je zasedel tretje mesto, pa v času 1:19.50. Četrto, peto in šesto mesto so zasedli Norvežani, od sedmega do desetega mesta so se plasirali Finci. Na 11. mestu je Norvežan, na 12. Italijan, na 13. in 14. zopet dva Norvežana ter šele na 15. mestu prvi Nemec s časom 1:22.25. Prvi Slovan, Čeh Musil, ki ga tudi naši čitatelji že poznajo s Pokljuk, si je s časom 1:22.40 priboril šele 16. mesto. Šele na 22. mestu je naš stari znanec in trener naših tekačev, Nemeš Leopold, ki je rabil za to progo 1:23.59. Iz gornjih podatkov si torej lahko napravimo približno sliko, kako ogrožena borba se je bila letos na 18 km progi v Garmisch-Partenkirchenu, na pozorišču IV. zimske olimpijade, ki bo meseca februarja prihodnjega leta.

V splošnem si je lahko sestavimo približno listo o zimsko-sportni olimpijadi prihodnjega leta. Letošnje nemške tekme so to precej jasno pokazale. Seveda je do olimpijskih iger še eno celo leto, vendar je v glavnem usoda gotovih narodov že zapetena. Seveda pride drugo leto še Amerika zraven in tudi Japonske ne smemo pozabiti, in morda bo še kateri evropski narod presenetil, kakor so n. pr. letos Italijani, toda severni narodi

bodo po vsej prietiki še obdržali primat v zimskem sportu.

V naslednjem navajam se rezultate najboljših 25 tekmovalcev:

1. Nurmela Sulo, Finska	1:18:10.
2. Iversen Bjørne, Norveška	1:19:42.
3. Demetz Vincenzo, Italija	1:19:50.
4. Brodahl Trygve, Norveška	1:19:54.
5. Hofbakken Olaf, Norveška	1:20:06.
6. Røen Sigurd, Norveška	1:20:24.
7. Karppinen Klaes, Finska	1:20:32.
8. Saarinen Veli, Finska	1:20:34.
9. Heikkinen Kalle, Finska	1:20:54.
10. Liikanen Väinö, Finska	1:20:57.
11. Hagen Oddbjørn, Norveška	1:21:03.
12. Gerardi Giulio, Italija	1:21:31.
13. Vestad Sigurd, Norveška	1:21:36.
14. Hatten Kaare, Norveška	1:22:20.
15. Bogner Willy, Nemčija	1:22:25.
16. Musil Cyril, Českoslovaška	1:22:40.
17. Menardi Severino, Italija	1:22:57.
18. Husu Mikko, Finska	1:23:18.
19. Nari Rafaeli, Italija	1:23:30.
20. Viñjarengen Hans, Norveška	1:23:31.
21. Valkama Aarne, Finska	1:23:44.
22. Leopold Herbert, Nemčija	1:23:59.
23. Hieble Hans, Nemčija	1:24:12.
24. Simunek František, Českoslovaška	1:24:42.
25. Motz Walter, Nemčija	1:25:09.

Birger Ruud Kristl Cranz

V damski kombinaciji vodi Nemčija

Smučarke rešujejo čast nemškega zimskega sporta. Velika premoč Nemk v alpski kombinaciji (smuk in slalom).

Izgleda, da se bo Nemčija vseeno precej dobro odrezala na olimpijadi, kljub temu, da v moških disciplinah nimajo uspehov. Kajti, kar so ti zagrešili, so pa njihove tovaršice stoodstotno popravile. V slalomu, smuku ter v kombinaciji stojijo trdno na čelu Nemke, katerim nihče ne more blizu in tudi ni pričakovati, da bi se v enem letu toliko spremenilo, da bi jim mogel kdo ogroziti primat. Možno pa je seveda tudi to kako presenečenje.

V naslednjem prinašamo se končne rezultate v alpski kombinaciji (slalom in smuk), ki so jih dosegle tekmovalke:

	Smuk	Slalom	Skupaj
1. Cranz Christl, Nemčija	100	100	100
2. Baader Lotte, Nemčija	92:83	93:39	93:11
3. Pfeiffer - Lantschner, Nemčija	87:80	95:54	91:67
4. Resch Lisa, Nemčija	92:08	85:76	88:92
5. Grasegger Käthe, Nemčija	92:55	83:70	88:12
6. Schwarz Liesl, Nemčija	89:74	84:82	87:28
7. Pinching E., Anglija	84:82	86:30	85:56
8. Crivelli Isaline, Italija	81:41	84:33	82:87
9. Wiesinger Paola, Italija	83:49	80:39	81:94
10. Heinz Wera, Nemčija	79:27	78:27	78:77

Slalom in smuk pri Celjski koči

Celje, 3. februarja 1935.

Tekme v smuku. Na praznik je SK Olimpia priredil pri Celjski koči medklubsko tekmo v smuku, katere se je udeležilo 32 tekmovalcev, 21 v konkurenci in 11 izven konkurence. Proga je bila dolga 200 m, višinske razlike 200 m. Tekme so se udeležili sledeči klubi: SK Olimpia, Smučarski klub Celje in SPD Celje. Rezultati v konkurenci so naslednji: 1. Jelen Erle (Sm. klub) 1:02, 2. Urbančič Adolf (SK Olimpia) 1:03, 3. Stavbe Iv. (SK Olimpia) 1:04, 4. Medtrev Zvonimir (SPD Celje) 1:32. Izven konkurence so dosegli: 1. Valter (SK Olimpia) 1:51, 2. Grilc Slavko 2:08, 3. Stocu Osveto 2:13 točk. Srečne razmere so bile srednjedobro, publiki okrog 200. Po tekmi je bila pri Celjski koči razpisanev rezultatov in razdelitev daril.

Slalom tekme. Danes so se pričele kot uvod v sportni teden Smučarskega kluba v Celju slalom tekme pri Celjski koči, in sicer za dame za prvenstvo MZSP in klubsko prvenstvo za gospode. Časi, doseženi pri tekmi, so kljub slabim snežnim razmeram izvrstni. Najprej je bil slalom tekma za dame za prvenstvo MZSP. Tekmovalja se je udeležilo 6 tekmovalk. 5 članice kluba in 1 članica mariborskega SK Rapida. Pogostili smo tekmovalke iz Maribora, ki so bile prijavljene, a jih ni bilo. Rezultati so sledeči: Prvenstvo MZSP si je priborila Herti Skoberne v času 2:44.8. — 2. Česka Doboszyk (Rapida) 2:42.1; 3. Berti Sadulic 2:56.2. Klubsko prvenstvo za dame si je osvojila Herti Skoberne.

Po damski tekmi je bila slalom tekma moških za klubovo prvenstvo, katere se je udeležilo 7 članov in 7 tekmovalcev izven konkurence. Klubski prvak je postal Frie Jelen v času 1:41; 2. Gorček Emil 2:28; 3. Grašner Ervin 2:42; 4. Hanswirth Verner 2:44. Izven konkurence so dosegli: 1. Kraljevi Ivan (SPD Celje) 2:53; 2. Valter (SK Olimpia) 2:54; 3. Zadravec Karel (SK Olimpia) 2:58.

Smučarski klub v Celju naznanja, da za danes (torok) predvideni slalomski tek v mestnem parku radi pomanjkanja snega odpade.

Razpis medklubске skakalne tekme na dr. Jul. Kugyevi skakalnici v Liscu pri Celju v peteljo, dne 10. februarja 1935. Skakalnica dovoljuje skoke do 33 m. Tekmovalci se po pravilih JZSS. Pravico do starta ima vsak tekmovalci, ki se izkaže z verifikacijsko legitimacijo. Start ob 14. Zbrajanje startnih števil se bo vršilo pol ure pred startom v restavraciji Petriček v Liscu. Prijavnina 10 Din za tekmovalce. Prijave sprejema do 9. februarja g. Edo Paidasch, Celje. Darila: Prvi prvak naslov »Prvak Celja v smučskih skokih za leto 1934-35« in častno darilo, drugi in tretji diplomje in praktična darila. Prvi trije izven konkurence (ev. izjemni tekmovalci) prejmejo spominske diplome. Po konkurenčnih skokih se vršijo skoki za doseglo najdaljšega skoka ter prejmejo trije najboljši diplomje. Najboljši tekmovalci Smučarskega kluba Celje dobi darila. Vsak tekmovalci starta na lastno odgovornost. Razpisov rezultatov in razdelitev daril se vrši po tekmi v restavraciji Petriček v Liscu. — Za slalomski skokov razpis se bo tekma dva dni prej po častnih odgovorih, oziroma, prelozila. — Smuč. klub Celje.

Razpis. Alp. SK Gorenje, Jesenje, razpisuje za v nedeljo 16. t. m. medklubsko slalom tekmo na Črnu vrhu pri Sv. Križu nad Jesenimi. Pravico starta imajo vsi vrst. člani GZSP, nevrst. izven konkurence. Trije prve plasirani prejmejo darila. Prijave s prijavnino 10 Din je treba poslati do petka 8. t. m. na naslov Alp. SK Gorenje, Jesenje. Tekmoje se bo vršilo v JZSS. Točen čas starta bomo pravilno objavili. SK Sora, Skofja Loka, priredi medklubsko tekmo v smučarskem teku na 18 km 10. februarja ob 8. Starti izproči Dravinskega doma. Spodnji trg. — Strogo obvezno sestanek za vse članke bo v sredo ob 20 v Dravinskem domu. Vsi člani, ki se nameravajo prijaviti k tekmi, naj dobro trenirajo, saj smuka je idealna in je na stari podlagi 10 cm preliha. — Tekmovalci, ki bo zasedel prvo mesto, bo dobil prehodno darilo s diplomo. Rezultati

Gospodarstvo

Povečanje posojil Narodne banke

Najpovejši izkaz Narodne banke za 31. januar kaže tele postavke in izpremembe v njih (v oklepajih primerjava s stanjem za 22. januar, vse v milij. Din):

Aktivna: zlato v blaginjah 1104.4 (+4.8), zlato v inozemstvu 146.55 (146.55), valute 0.08 (—0.08), devize 83.3 (—7.0), skupno podlaga 1284.26 (—2.3), devize izven podlage 125.74 (+17.6), kovani denar 352.65 (—24.6), posojila: menična 1.543.94 (+48.44), lombard. 259.5 (+0.2), prejšnji predjudni državi 1687.2 (—0.25), razna aktivna 292.6 (+1.3).

Pasiva: bankovci v obtoku 4288.06 (+70.5), drž. terjatve 4.45 (+0.13), žirovni računi 609.04 (—70.44), razni računi 678.2 (+140.2), skupno obveznosti po vidu 1291.7 (+78.6), obveznosti z rokom 215.7 (+19.0), razna pasiva 226.8 (—126.8).

Iz tega izkaza je razvidno, da je podlaga ostala prilično neizpremenjena. Pozornost vzbujata naraščanje posojil. V kratki dobi so posojila narasla

za 48.6 milij. Din in skoro vsa ta vsota odpade na nova menična posojila. Iz tega se vidi, da je reforma ministra g. dr. Stojadinoviča zopet osposobila Narodno banko za dajanje posojil gospodarstvu.

Med pasivi vidimo znatno povečanje raznih računov. To povečanje je v zvezi z raznimi pasivi, ki so primerno padla. Povečanju raznih računov za 140.9 milij. Din stoji nasproti zmanjšanje raznih pasiv za 126.8 milij. Din. Zira računski so z ozirom na ultimo januarja padli.

Skupno znaša sedaj oblok bankovcev obenem z obveznostmi po vidu 5579.3 (po prejšnjem izkazu 5490.65) milij. Din. Skupna podlaga z 28.5% prima znaša sedaj 1650.27 (1653.2) milij. in tvori 29.57% obveznosti, katere je treba kriti (v prejšnjem izkazu celo 29.57%). Samo zlato v blaginjah znaša po pribitku prima 1419.16 (1413.0) milij. odstotek kritja z njim pa 25.48 (26.01)%.

Vrnitev deviznih kreditov

V četrtek je bil objavljen izkaz Banque de France za 25. januar. V primeri z izkazom za 18. januarja je povečanje zlatega sklada znašalo 76.6 milij. francoskih frankov in je dne 25. januarja zlati sklad Banque de France dosegel 182.014 milijonov frankov. To povečanje zlatega sklada je v zvezi z dotokom jugoslovanskega zlata. Ves ta dotok je kompenziral odtok zlata iz Francije v Ameriko v znesku 500 milij. frankov in je tako prišlo do povečanja zlatega sklada Banque de France.

Naša Narodna banka je namreč vrnila Banque de France posojilo v znesku 240 milij. frankov. To se vidi iz zmanjšanja postavke avances sur les lingots et monnaies d'or za 241 milij. fr. frankov in sicer od 1414.8 na 1173.84 milij. fr. frankov. V tej postavki je vodila Francoska banka posojila na zlato, ki ga je dala raznim emisijskim bankam za pomoč pri vzdrževanju njih valutarne stabilnosti.

S tem zneskom so poravnane obveznosti do Francoske banke, sedaj pa preostaja še vrnitev deviznih kreditov Banki za mednarodna plačila v Bazlu. Skupna vsota inozemskih deviznih, ozirov. revolving kreditov je znašala 814 milij. frankov.

Naša zunanja trgovina

Iz pravkar objavljenih podatkov o naši zunanji trgovini je razvidno, da se je naš uvoz razdelil po skupinah mednarodnega blagovnega seznama za carinsko statistiko takole (v oklepajih podatki za 1. 1933):

Uvoz: živa živina 1.05 (0.67) milj. Din ali 0.03 (0.02)%, hrana in pijače 392.65 (298.5) milj. ali 9.21 (10.36)%, sirovine in polfabrikati 777.9 (574.66) milj. ali 21.77 (19.94)%, fakrikati 2.372.2 (1.958.86) milj. ali 66.39 (67.95)%, zlato, srebro, itd. 93.1 (49.8) milj. ali 2.6 (1.73)%,

Izvoz: živa živina 449.05 (473.3) milj. ali 11.58 (14.01)%, hrana in pijače 1.327.5 (1.058.34) milj. ali 34.23 (31.33)%, sirovine in polizdebeli 1.798.2 (1.619.05) milj. ali 46.36 (47.93)%, fakrikati 272.4 (227.15) milj. ali 7.03 (6.73)%, zlato 31.06 (—) milj. ali 0.8%.

Bilanca z raznimi državami

V preteklem letu je bila naša trgovinska bilanca z Italijo aktivna za 167 milij. (1933 se za 243 milij.), z Avstrijo se je aktivnost povečala od 198 milij. leta 1933 na 296 milij. lani. Aktivnost z Nemčijo je narasla od 98 na 101 milij. V pro metu z Anglijo in USA smo zelo aktivni: tako je znašala lani naša aktivnost z Anglijo 190 (1933 150) milj., z USA pa 64 (73) milj. Din.

Stanje naših kliringov z Nemčijo, Italijo in Svico

Po poročilu Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 30. januarja 1935 sledeče (v oklepajih podatki o stanju dne 28. januarja 1935):

Nemčija: saldo terjatev 238.0 (238.0) milij. Din, poslednje izvršeno plačilo 2.985 (2.908) z dne 15. oktobra (9. oktobra). Zato je treba čakati na plačila iz Nemčije nad 5 mesecev.

Italija: saldo 18.0 (14.0) milij. Din, zadnje izvršeno plačilo 62.350 (61.985) z dne 21. januarja (15. januarja). Čakalna doba se je torej podaljšala od 9 na 5 dni.

Svica: saldo 1.9 (2.0) milij. Din, zadnje izvršeno plačilo 8.288 (8.100) z dne 25. januarja (14. januarja). Čakalna doba se je skrajšala od 9 na 5 dni.

Znižanje obrestne mere za lombardna posojila pri PH

Nadzorstveni svet Pošne hranilnice je sklenil znižati obrestno mero Pošne hranilnice za lombardna posojila od 8 na 7%. Znižana obrestna mera velja za nova posojila (tako, za že dovoljena pa od prihodnjih podaljševalnih rokov. — V zvezi s tem postaja vedno bolj aktualna tudi ureditev obrestne mere Pošne hranilnice za vloge. Z obrestno mero 4% je prilegla Pošna hranilnica mnogo vlog, katere bi lahko pritekale tudi drugim denarnim zavodom. V drugih državah je skoro povsod obrestna mera za vloge pri Pošni hranilnici manjša kot obrestna mera za vloge pri drugih denarnih zavodih, da se vsaj na ta način izenači prednost, ki jo ima Pošna hranilnica kot državni zavod.

tekma bodo objavljeni zvečer na državnem večeru SK Sora, ki bo v Dravinskem domu v veliki dvorani.

Sm. klub Jezersko naznanja, da priredi v nedeljo, dne 10. t. m. medklubsko tekmo v teku na 18 km, višinska razlika 300 m. Tekmovalci lahko vsaj pri JZSS verifikirani člani, ki se izkažejo na startu. Prijave se sprejemajo do 10. t. m. pol ure pred startom. Priporočljivo pa je, da se prijavijo tekmovalci po možnosti že do 8. t. m. Sm. klubu Jezersko, to zaradi ureditve avtomobilske zveze za nazaj za večerne vlake. Start ob 15. kostilna Stular. Tekmoje se po pravilih JZSS. Prijavnina 10 Din. Prva nagrada krasen srebrni pokal, prehodni na dve leti, ki postane last prvo plasiranega, ako si ga priboji 2 krat zaporedoma ali 4 krat v presledkih. Za drugo in tretje mesto se podeli diploma. V nedeljo, dne 27. januarja se je vršila pod okriljem Sm. kluba Jezersko klubska tekma v teku na 16 km v višinski razliki 200 m. Kljub slabim snežnim priklam je doseglo prvih šest tekmovalcev naslednje čase: Tepina Vinko ml. 0:57:55, Duranik Karel 1:1:41, Ogriša Valentin 1:2:37, Kujundžić Ang 1:2:33 (pogranje, trup), Krč Anon 1:4:53, Elcar Anton 1:6:11.

Stalbine objave GZSP. Z dne 31. januarja t. l. se verifikira za SK Lesce Anonik. Frane. Podstaveni mladinski klub je doleten za 17. febr. v zvezi s sporocena kluba Razstavo Jesenje. Razpisni bodo dostavljani klubski tekmi prihodnjih dni. Drugi del podstavljene prvenstva v alpski kombinaciji se bo vršil 24. t. m. ne kakor je bilo pomotoma objavljeno — 17. t. m. Smučarskemu odseku SPD v Kranjski gori se dovoli dne 16. t. m. prirediti medklubsko tekmo v smuku in slalomu. Vsi ostali doleteni terminji za 10 in 17. t. m. ostanejo v veljavi, kot so bili prvotno objavljani. Za tekme so doleteni sledeči sodniki in službovalci: odsmarji: 10. t. m. v Kranjski gori Drago Cesar, na

Razpis služb. Kmetijsko ministrstvo je razpisalo konkurz za 4 uradniška mesta za vinarskega nadzornika v zetski banovini, za pristava enološki postaje v Zagrebu in 2 uradniška pripravnika pri enološki postaji v Bukovem pri Negotinu. — Narodna banka kralja Jugoslavije razpisuje na podlagi sklepa izvršnega odbora 10 mest za uradniške pripravnike. Reflektanti morajo biti stari od 21 do 30 let, imeti dovršeno trgovsko akademijo ali fakulteto. Prošnje sprejema inspektorat banke do 20. marca. Kandidati bodo morali polagati izpit v Belgradu.

Bafa povisuje glavnic. Na podlagi odloka ministra za trgovino in industrijo je dovoljeno tvrditi Bafa, jugoslovanske tvornice gume in obutve, d. d., Borovo, od 5 na 20 milij. Din z izdajo 3000 novih delnic po nom. 5000 Din. Pri vpisu, ki traja dne 5. februarja od 11—12 pri društveni blaginji v Borovu ali pri Jadranskopodunavski banki v Belgradu, mora vsak podpisnik plačati poleg nominala 5000 Din še 200 Din za take in stroške. Stari delničarji imajo prvenstveno pravico vpisa.

Mesto dipl. elektrotehnika bo oddano na podlagi ponudb, katere je vložiti do 1. marca pri komandi drav. div. obl., inženjerski oddelek v Ljubljani. (Razpis je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Borza

Dne 4. februarja 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Amsterdama, Berlina, Bruslja in Curiha. Narasli so London, Newyork in Pariz, dočim so popustili tečaji Prage in Trsta.

V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šiling na naših borzah neizpremenjen ter je notiral 8.10 do 8.20. Grški boni v Zagrebu 29.65—30.85, v Belgradu 30 blago. Angleški funt je notiral v Zagrebu 222.30, 223

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Ugodna prilika za nakup damskih zimskih plaščev

Radi konca sezone razprodajamo damske, dekliske in otroške plašče od 20—40% ceneje

Na zalogi prav lepa izbira, primerna tudi za pomladansko zgodnjo sezono.

F. in I. Goričar, Ljubljana Sv. Petra c. 29
Sklicujte se na ta inšert.

Službodob

Perfektna kuharica

mažna in pridna, z dobrimi spričevali, se išče k mali rodbini zraven sobarice — na deželo. Nastop 15. februarja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Slovenija« št. 1029. (b)

Trgovsk. pomočnika

za manufakturo — sprejem. Ponudbe pod »Kavcija Din 10.000« št. 1213 upravi »Slovenca« (b)

Vajenci

Vajenca

oprejem v konfekcijsko trgovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Priden« št. 1214. (v)

Denar

Odpis 5000 Din

večje vloge Mestne ljubljanske prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dolžnik« št. 1219. (d)

Kupim vlogo

Mestne hranilnice ljubljanske v znesku 90.000 Din proti mesečnemu odplačevanju do 1000 Din in garanciji. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zelo ugodno« št. 1080. d

ZAHVALA. Za premnože pismene in ustmene izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nad vse ljubljenelega soproga, očeta, starega očeta, strica, svaka, tasta in zeta, gospoda

NIKOLAJA VEČERINA

policijskega nadzornika v pokoju

za poklonjeno prelepo cvetje in vence, za mnogoštevilno spremstvo, se tem potom vsem prav pristočno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. č. duhovščini, dalje g. direktorju dr. Dularju in g. generalnemu ravnatelju Skubecu za ganljivo skrb ob času bolezni pokojnega, upravi ljubljanskega vele-sejma, Trboveljski premožkopni družbi, zboru policijske straže za častno spremstvo pri pogrebu, ter vsem ostalim mnogoštevilnim prijateljem in znancem, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 5. februarja 1935.

Globoko žalujoči ostali.

Björnstjerne Björnson:

Deklica s Prisoj

In ko je končno prišla tista nedelja, ko so zvonovi zvonili njegovi sreči, in je dečko prvič v novi, dasi morda nekoliko preohlapni obleki, ponosno stopal z očetom v cerkev — da, tedaj še le je razumel vse veselje in radost njihovega zvonjenja! Zvonovi so mu odpirali vrata v tisto skrivnost, ki naj bi jo posej doživljal! Domov grede so zvoki zvonov takorekoč plaval nad njegovo glavo, ki je bila še vsa težka in omotična od petja, maše in pridige. To vse pa je nekam izginjalo za tistim, kar so doživljale njegove oči: oltar, obleka, ljudje. Nad vsemi temi vtisi se je naenkrat vzbočila streha, in mala cerkva, katero posej nosi v svojem srcu, je bila posvečena.

Ko nekoliko odrase, mora na gorah pasti živino. Ko pa lepega, rosnega nedeljskega jutra sedi na skali in se globoko pod njim pase njegova živinica, priplava sem gori k njemu globoki glas cerkvenih zvonov, ki je močnejši ko brenkljanje kravjih zvončkov njegove črede. Tedaj ga nekaj stisne za srce. Z glasom zvonov priplavajo od spodaj vse, prijetne in vabljive misli — misli na znanca, ki so v cerkvi, na veselje tistih, ki so v cerkvi, na še večje veselje, da so bili v cerkvi, na dober obed, ki jih čaka doma, na starše, brate in sestre, na veselo igro na zeleni trati ob veselih nedeljskih večerih — in malo srčece v malih prsih se vznemiri. Na zadnje pa se vendar vedno zave, da zvone cerkveni zvonovi. Premišlja in se končno spomni kake cerkvene pesmi. Tedaj sklene svoji roki ter zapoje gledaje tja dol v dolino; nato zmoli še kratko molitvico, ves srečen poskoči in zatrobi v svoj »Jur«, da odmeva daleč po gorah.

* Dolg rog, iz lesa narejen.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Cet.

Izdajatelj: Ivan Rakovec.

Urednik: Viktor Cencič.

25% popusta 25%

od cerkvenih govorov dr. M. Opcka

dobi kdor kupi

celo zbirko do 15. III. 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 466.— s popustom pa samo Din 349'50.

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Pohištvo

Spalnico

hrastovo, vezano, ugodno proda Martin Košir, mizar, Brod, Novo mesto. 3

Posestva

Lepa hiša

pekarna, z več stanovanji, nekaj zemlje, tik kolodvora Polzela, poceni naprodaj. — Informator: R. Sadar, Polzela. (p)

Enodružinska hiša

15 minut oddaljena od mesta Celje — naprodaj. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (p)

Prodamo

Brodsko vino!

Prodam dva vagona prvovrstnega tipiziranega novega brodskega vina. — R. Ivanič, Sl. Brod. (l)

Foto-atelje

s popolnim inventarjem, dobro vpeljan, v centru Ljubljane, ugodno naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 1104. (l)

Vse čebelarске potreščine, prvovrstne
Vam nudim najceneje. Fr. Stupica železnina in saloga poljedelskih strojev in razstreljiv v Ljubljani Gosposvetska cesta 1

Kupujem čist vosek (in ga zamenjavam za sa-nice) stare železo in druge kovine. Semenski krompir »kresnik« v vagonih množinah dobavlja »Ekonom«, Ljubljana, Kolodvorska 17. (l)

Semenski krompir »kresnik« v vagonih množinah dobavlja »Ekonom«, Ljubljana, Kolodvorska 17. (l)

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglice, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

V NEIZMERNI ŽALOSTI NAZNANJAMO, DA NAS JE ZA VEDNO ZAPUSTIL NAŠ ISKRENO LJUBLJENI OČE, GOSPOD

JERNEJ SOČNIK

SVETNIK, SODNI RAVNATELJ V POKOJU

DNE 3. FEBRUARJA 1935, V 85. LETU STAROSTI, PO KRATKEM TRPLJENJU

LEŽI NA MRTVAŠKEM ODRU ZAVETIŠČA SV. JOZEFA NA VIDOVDANSKI CESTI, ODKODER BO POGREB V TOREK, DNE 5. FEBRUARJA 1935 OB 5 POPOLDNE NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU

LJUBLJANA, BERLIN, DNE 4. FEBRUARJA 1935

AMELIJA, ANNY, VJERA — HČERKE

ZAHVALA. Vsem, ki so nam ob nenadni smrti našega nepozabnega in blagega soproga, očeta, tasta in strica

EILETZA FRANCA

višjega poštnega kontrolorja

stali ob strani in vsem, od katerih smo prejeli izraze sožalja, se na tem mestu najpristrcneje zahvaljujemo. Posebno pa smo dolžni zahvaliti se č. č. duhovnikom, ki so vodili žalni sprevod z dekanom msgr. Meškom na čelu, junaškim reševalcem ponesrečenega, planincem, gasilec in smučarjem s požrtvovalnim g. Kavsom, g. guštanjanskim zdravnikom in guštanjanskemu Rdečemu križu, ki se niso strahili nobenih žrtv, da rešijo rajnika, vsem, ki so pomagali pri prevozu trupla, zlasti g. dr. Poharju in g. Stanglu; nadalje žalnim gg. govornikom č. slovenjgraškemu mestnemu župniku Sokliču, nam. predsedniku mestne občine Rojniku, predsedniku Mislinjske podružnice SPD dr. Poharju, zastopniku Mežiške podružnice učitelju Tomažiču in načelniku Slovenjgraške gasilske župe Kopaču; prav tako tudi vsem darovalcem vencev in cvetja, Slovenjgraškemu pevskemu zboru ter slovenjgraškim gasilec in smučarjem, ki so mu izkazali zadnjo čast.

Slovenjgrader, dne 1. februarja 1935.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala

Za premnože pismene in ustmene izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nad vse ljubljenelega očeta, gospoda

Antona Ražma

gostilničarja in posestnika

kakor za poklonjeno cvetje in vence, se tem potom vsem prav pristočno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo društvu »Soča«, Gostilničarski zadrugi in njenim članom, kolesarskemu društvu »Sava«, Sokolu II., obrtniskemu društvu in končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega nepozabnega pokojnika spremili k poslednjemu počitku.

Sv. maša zadušnica bo v sredo, dne 6. februarja 1935 ob pol 8 jutraj v župni cerkvi Sv. Jakoba.

V Ljubljani, dne 5. februarja 1935.

Žalujoči ostali.

»Tam le lahko vidiš Senevo,« je rekel oče, se sklonil k sinu, ga posadil v naročje ter mu pokazal na žensko stran.

Tam je na klopi klečala majhna deklica in gledala čez naslon cerkvene klopi. Imela je še bolj plave lase ko tuji mož — tako plave, kakršnih še nikdar ni videl. Na avbici je imela rdeče frfraje trakove; izpod avbice pa so kukali njeni lasje, ki so bili kakor predivo. In tako veselo se mu je pravkar nasmejela, da nekaj časa ni mogel pogledati nič drugega ko njene bele zobe. V eni roki je držala lepo pesmarico, v drugi pa zganjen robček iz rumene svile; zdaj se je kratkočasila na ta način, da je z robčkom tolkla po pesmarici. Cim dlje jo je gledal, tim bolj se je smejal. Še on je hotel zlezi na klop klečat. Ona mu je priklimala. Nekaj časa jo je resno gledal; potem je pokimal še on. Ona se je nasmešnila ter drugič pokimala in potem še enkrat in še enkrat. Ona se je smehljala, a nič več kimala — dokler ni že na to pozabil, potem pa je zopet pokimala.

»Joz hočem tudi videti!« se je oglasilo za njim. In pri tisti priči je začutil, da ga je nekdo za noge potegnil na tla, da bi bil skoro padel. Bil je majhen, čokat deček, ki je pogumno plezal na njegov prostor. Tudi on je imel svetle, a kuštrave lase in kebast nos. Aslak je Thorbjørna vsekakor dobro naučil, kako naj ravna s hudobnimi dečki, ki se bo z njimi sešel v šoli in v cerkvi. Zato je Thorbjørn dečka zadaj tako hudo uštipnil, da bi bil oni skoro zakričal. Požrl pa je svojo bolečino, urno splezal s klopi in Thorbjørna zgrabil za ušesa. Thorbjørn pa ga je pograbil za lase in ga vrgel na tla. Dečko še vedno ni zakričal, pač pa je Thorbjørna ugriznil v bedro. Thorbjørn je zmaknil nogo in dečkov obraz pritisnil ob tla. Tedaj pa je začutil, da je njega nekdo pograbil za ovratnik in ga kakor vrečo dvignil kvišku — bil je oče, kateri ga je posadil v svoje naročje.

Na Škotsko se je pripeljal vrtljak. Škotov sin bi se bil rad šel vozit. Skopi oče Škot pa ni maral: »Zakaj neki sinko?« — »Tudi jaz bi se enkrat rad vrtil, očka!« — »Saj se zastoj vrtiš. Ali ne veš, da se zemlja vrti kakor vrtljak?«

»Ali misliš, da ti bo oče dovolil vzeti seboj klavir, ko se bova poročila?«

»Saj je že rekel, da se smem poročiti le, če klavir seboj vzamem.«

»Slišim, da ste že bili na brakadi. Ali ste imeli lovski blagor?«

»Mislim, da vsaj narobe ni bilo. Samo enkrat me je eden izmed lovcev imel za zajca, pa je moč slabo streljal.«

»Stari Popijež je ves obupan zaradi doigev.«

»Za počit! Tega še nikdar ni bolela glava, kako bo plačal dolgove.«

»Saj ne mislim stare dolgove! Mislim le dol-gove, ki bi jih še rad naredil. Nihče mu namreč noče več posojati.«

»Natakar: »Ali bi vas smel opozoriti, da so polži naša specialiteta?«

Gost: »Hvala! Saj že vem. Zadržite, ko sem bil tu, mi je eden stregel.«